

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon 2113

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt stran
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—, Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Angleške volitve.

Pred tednom so bile na Angleškem volitve v parlament. Vršile so se, kakor je to na Angleškem navada, z najmočnejšo in najmodernejšo agitacijo udeleženih strank. V glavnem so se potegovale za zaupanje angleskega naroda tri stranke: konservativna, delavska in liberalna. Izmed teh je bila edina in složna samo prva, ostali dve sta šli razcepljeni na volitve. Delavska stranka se je po odstopu Macdonalдове delavske vlade razklala na dva nenačaka dela: večji del pod vodstvom prejšnjega zunanjega ministra Hendersona je šel v opozicijo, majhno število pa je ostalo zvesto staremu voditelju Macdonaldu, ki je v zvezi s konservativci in liberalci sestavil vlado narodne sloge. Tudi liberalci, ki jih je prej vodil Lloyd George, so se razdelili, in sicer kar na tri dele.

Trideset milijonov angleških volilcev, med katerimi je bilo za 1,700.000 več ženskih kot moških volilcev, je bilo sredi velikih življenjskih težav poklicanih, da povedo, v katero stranko imajo zaupanje, da bo najsposobnejša sprejeti krmilo države v težavnih časih v svoje roke. Volitve so prinesle konservativcem, ki jih vodi razumni, od krščanskih idej prešinjeni Baldwin, velikansko zmago. Da bodo zmagali, so znali, da pa bodo dosegli toliko mandatov, sami niso pričakovali. To je dosedaj največja zmaga v politični zgodovini Anglije: konservativna stranka bode imela v parlamentu več kot tričetrtinsko večino. Liberalna stranka, ki je bila deležna podpore konservativcev, je ohranila število mandatov, pa je razdeljena. Katastrofalen poraz pa je doživela delavska stranka: ohranila je samo peti del svojih mandatov, ki jih je dobila pri volitvah leta 1929. Propadel je njen voditelj Henderson, propadli so vsi ministri delavske vlade, propadli tudi voditelji strokovnih organizacij. Poslanci, ki so preko 20 let zastopali svoj volilni okraj, niso več dobili večine. Macdonaldova narodno-delavska stranka pa si je priborila 14 mandatov. Macdonald sam je bil izvoljen v svojem starem volilnem okraju.

Zmago konservativcev nad delavsko stranko imenuje angleško časopisje zmago demokracije nad demagogijo (hujskanjem in zapeljevanjem ljudstva). Kakor povsod, tako je tudi v Ang-



Stanley Baldwin, vodja angleških konservativcev, ki so tako sijajno zmagali pri zadnjih volitvah na Angleškem.

liji socialistična stranka dokazala, da ni sposobna za vlado. Socialisti so veliki v zabavljanju, hujskanju in obljubljanju, majhni pa postanejo, ko bi morali, kadar zagrabi za krmilo države, dokazati, kaj znajo. Takšni so socialisti v Nemčiji, takšni so v Avstriji in kot takšne so se izkazali v Angliji, ko so bili na vladi. Zato jim je ljudstvo, med njim tudi delavski sloji, obrnilo hrbet. Delavska stranka je bila pokopana, kakor pravi angleški list »Daily Mail«, pod plazom javnega mnenja.

Izid angleških volitev je izredne važnosti ne samo za notranjo in zunanjo politiko Anglije, marveč tudi za politiko celega sveta zlasti v gospodarskem oziru. V Franciji so zmago konservativcev, svojih prejšnjih sodelovalcev v mednarodni politiki, pozdravili z zadovoljstvom. Manj zadovoljni so Nemci, ki so na bivšega zunanjega ministra Hendersona stavili velike nade. Ob enem se bojijo, da bode Anglija vsled konservativne zmage stopila v vrsto držav z zaščitno carino. Iz istega razloga se je lotilo razburjenje tudi uradnih krogov v Zedinjenih državah Sev. Amerike. Da ta strah ni votel, dokazuje volilni program konservativcev, v katerem je bilo jasno določeno, da bo omejena svobodna trgovina. Pričakovati je torej zgraditev višjih in jačjih carinskih mej okoli Anglije.

*

IZ RAZNIH DRŽAV

Zaključek posvetovanj balkanskih držav. Konferenca balkanskih držav, ki je prvotno zborovala v Carigradu, je bila dne 26. oktobra zaključena v novoturški prestolici v Ankarli. O poteku pogajanj je bilo izdano uradno poročilo, ki posebno podčrtava one določbe v bližnji bodočnosti enkrat sklenjene zveze balkanskih držav, ki izključujejo vojno kot zakonito sredstvo in predlagajo mirno razsodbo spornih zadev in vzajemno pomoč. Izvršilni odbor predsedstva balkanske konference bo še proučeval naprej načrt balkanske pogodbe. Udeleženci posvetovanj so izrazili željo, naj bi se sestajali vsako leto enkrat zunanji ministri balkanskih držav. — Prihodnje zborovanje sveta balkanske konference bo 20. januarja 1932. Tretja balkanska konferenca pa se sestane prve dni oktobra leta 1932.

Na Madžarskem se pripravlja bolj na tihem močna vlada iz vseh večjih parlamentarnih strank.

Po obisku italijanskega zunanjega ministra v Berlinu. Kakor smo že zadnjič poročali, se je mudil zadnje dni v Berlinu italijanski zunanji minister Grandi. Časopisje podčrtava dejstvo, da so bili Grandijevi berlinski razgovori zaključeni brez pravega uspeha. Celu uradno obvestilo o tem obisku govori le o splošnem značaju razgovorov ter o soglasju in nadah Nemčije in Italije.

Nemški gospodarski sosvet vlade pod predsedstvom predsednika Hindenburga je bil slovesno otvorjen dne 29. oktobra. Glavno delo omenjenega sosveta bo: znižati cene, mezde in obrestne mere.

Nemške komuniste v Berlinu je prešenčila policija z zaplenbo večjih količin razstreliva in z izsleditvijo načrtov glede priprav na nove železniške napade.

Izid volitev v Švici. Pri volitvah v Švici je bilo zmanjšano število poslanskih mest od 198 na 187. V novoizvoljenem švicarskem narodnem svetu bodo zastopane naslednje politične skupine s tem-le številom mandatov: svobodomislec 52 (prej 58), katoliški krščanski socialci 44 (46), socialisti 49 (50), stanovska lista kmetov, obrtnikov in meščanov 30 (31), liberalci 5 (6), ko-

munisti 3 (2) in manjše parlamentarne skupine 5 mand. tov. — Sestava Zveznega sveta, v katerem sedi 44 zastopnikov kancnov, se nič ne spremeni. Kakor doslej se bo sestavljal iz 19 svobodomislecev, 18 krščanskih socialcev in 7 zastopnikov drugih strank.

Obravnava proti opozicijskim poslancem na Poljskem. Dne 26. oktobra je pričela v Varšavi obravnava proti 11 poljskim opozicijskim poslancem, ki so obtoženi protidržavnega delovanja. Dolga obtožnica trdi, da so pripravljali obtoženi od leta 1928 do septembra 1930 prevrat za nasilno odstranitev vlade. Hujskali so narod na revolucijo in na bojkot glede plačevanja davkov. Organizirali so revolucionarne čete in jih oborožili. Obtoženi so izdali navodila za mobilizacijo množice in za oborožen pohod v Varšavo, kar je dovedlo lani dne 14. septembra do krvavih dogodkov v 22 mestih. Državno pravdnništvo je poklicalo k razpravi 186 prič, zagovorniki 100. Obravnava bo trajala krog pet tednov.

Angleške volitve. Zadnje angleške volitve so prinesle konservativcem, kojih glavna zahteva so zaščitne carine, nepričakovano sijajnost zmage. Vseh mandatov je 615. Od teh je dobila dosedanja narodna vlada pod predsedstvom iz delavske stranke izključenega Macdonalda 551 mandatov. Stranka konservativcev si je priborila 471 poslancev. Doslej so dosegli največjo večino liberalci leta 1832 s 370 glasovi. Nadaljna poslanska mesta so razdeljena po naslednjem ključu: Narodna delavska stranka (Macdonald) 14, narodni liberalci 63, neodvisne nar. stranke 3. Našteti izidi so za dosedanjo narodno vlado. Stranke proti sedanji vladi so dobile: delavski proti Macdonalduva stranka 48, Lloyd Georgevi liberalci 7, izven strank 4. Torej skupaj 59. Pred volitvami so imeli konservativci 264 mandatov, delavska stranka 286, liberalci 58 in neodvisni 7. Iz navedenih števil je jasno, da bodo tokrat konservativci neomejeni gospodarji položaja in se bodo gotovo otresli vseh tujih nepotrebnih vladnih priveskov iz manjših političnih skupin, ki ne pridejo pri tako nepričakovani zmagi ene stranke niti v poštev.

Sestava nove angleške vlade. Po stari navadi je odstopila predvolitvena vlada in Macdonald je določen, da sestavi novo vlado, ki bo imela 20 ministrov. Svečana otvoritev novoizvoljenega parlamenta bo 20. novembra.

Iz španske ustavotvorne skupščine. Ustavotvorna skupščina je sprejela v ustavo določilo o volitvi državnega predsednika. Državnega predsednika volijo člani parlamenta ter posebni volilci, ki jih izvoli v ta namen ljudstvo in ki so enaki številu poslancev. Volitve posebnih volilcev se vršijo vsakokrat tik pred volitvami predsednika. Prvič bodo volili predsednika republike le člani parlamenta. — Španija bo imela splošno volilno pravico, katera pripada državljanu od 23. leta naprej. Poslanska doba traja pet let. — Narod lahko predloži parlamentu zakonske predloge, za kar je treba 15 odstotkov volilcev.

Brazilijska je doživela zadnje dni po ameriški navadi revolucijo, ki je bila naperjena proti predsedniku Vargasu, od katerega so zahtevali revolucionarji, da mora odstopiti. Revolucionarno gibanje je imelo izhod iz vojaških krogov, ki bi radi uvedli vojaško diktaturo.

Še vedno nemirni otok Ciper. Zadnjič smo poročali, da so zatrli Angleži na otoku Cipru v Sredozemskem morju vstajo. To poročilo je bilo preuranjeno, ker se protiangleški nemiri še vedno nadaljujejo in zahtevajo uporniki priključitev otoka h Grčiji. Otok Ciper, ki meri 9282 kvadratnih kilometrov in šteje 300.000 prebivalcev, je bil od leta 1570 do leta 1878 pod Turčijo. L. 1878 je prišel pod angleško upravo in ob izbruhu svetovne vojne sa ga vtaknili Angleži v svoj žep. Od 1. maja 1925 velja Ciper kot angleška kolonija pod angleškim guvernerjem, ki je najvišji upravni uradnik, vrhovni vojaški poveljnik in predsednik parlamenta. Ciperški parlament šteje 24 članov. Od teh imenuje guverner 9, ostale voli narod. Ciper ima nekako samoupravo. Prebivalstvo otoka je štiri petine grško, se protivi angleški nadvladi in hoče pod Grčijo. Za upornim gibanjem stoji tudi višja duhovščina.

*



Borba in odpor v Španiji. Vlada nadaljuje s svojim proticerkvenim postopanjem. Ko so bile sprejete proticerkvene določbe v ustavi, je hotela vlada zagotoviti svojo proticerkveno politiko z zakonom o zaščiti republike. S tem zakonom hočejo framasoni in socialisti dobiti zakonito orožje ne toliko zoper radikalne socialiste, komuniste in anarhiste, marveč zoper zavedne katoličane. Cerkvi vdani katoličani tudi ne držijo križem rok, marveč se organizirajo v obrambo pravic vere in Cerkve. Tako organizacijo si je tudi ustvarila katoliška duhovščina, ki se je zbrala na velikem zborovanju. Navzočih je bilo preko 700 svetnih duhovnikov in redovnikov. Drugi pa so poslali pozdravne in pritrdilne izjave. Na zborovanju je bil pretresen in sprejet načrt o obrambi katoliške vere v Španiji.

Molitev sv. Očeta za Španijo. Na praznik Kristusa Kralja, ki se obhaja poslednjo nedeljo v oktobru, je sv. Oče Pij XI. daroval v cerkvi sv. Petra sveto mašo. Veličastna cerkev, ki je največja na svetu, je bila do zadnjega kotička polna. Kakšnih 60.000 vernikov je v njej prisostvovalo papeževi sv. maši. Ko je sv. Oče molil za mir širom sveta in osobito za mir preganjani Cerkvi v Španiji, so solze napolnile njegove oči. Ko so verniki to videli, so bili globoko ginjeni. Po končani službi božji so papeža v nosilnici nesli iz cerkve. Pri tej priliki je množica z navdušenimi vzkliki pozdravljala namestnika Kristusovega, gorečega oznanitelja miru.

Katoliška stranka v Švici. Zadnje nedelje meseca oktobra, deloma že v soboto so bile v Švici volitve v parlament (narodni svet). V prejšnjem parlamentu je bilo razmerje med meščanskimi strankami in socialistično stranko 73% : 26%. Po zadnjih volitvah se to razmerje ni bistveno spremenilo. Socialisti so se sicer, opirajoč se na gospodarsko krizo, na vso moč trudili, da bi volilstvo pritegnili na sebe, pa se jim ni posrečilo. Ohranili so število mandatov, ki so jih imeli. Na veliko njihovo nevoljo je v Zurichu propadel socialistični kandidat, ker je bil izvoljen komunist. Vseh komunističnih poslancev je trojica. Največ so izgubili švicarski svobodomisleci, kojih duhovno središče je framasonska velika loža »Alpina«. Kakor povsod, tako živijo tudi v Švici svobodomisleci in naprednjaki od samih liberalnih fraz, katerih pa je ljudstvo že sito. Prav dobro je odrezala katoliška stranka, obstoječa iz konservativcev in krščanskih socialcev. Ohranila je svoje posestno stanje. Ker se je po novem zakonu število poslancev znižalo za 12, bi po prejšnjem razmerju, na združeno katoliško stranko prišlo 42 poslancev, dobila pa jih je 45. To je plod dolgoletnega organizacijskega in prosvetnega dela švicarskih katoličanov. Prosvetno delo se vrši po delavskih in kmetskih društvih, ki so ustanovljena povsod, kjer so delavci ali pa kmetje katoliške vere. Za prosvetno organizacijo ne zastaja gospodarska, koje najjačja opora je gospodarska zveza, ki so v njej združena konzumna in gospodarska društva. Zadržna gospodarska banka je denarni zavod, kojega sloves sega daleč preko mej švicarske države. Ni treba posebno poudariti, ker se razume po sebi, da imajo švicarski katoličani veliko število katoliških listov, ki na zgleden način podpirajo razvoj, napredek in zmago katoliške stvari.

Katoliška akcija v Litvi. Litva ima framasonsko vlado, ki ovira katoliški pokret, kjerkoli in kakorkoli more. Kljub vsem težavam, ki se jim delajo, pa se katoličani vendar krepko gibljejo. V prvi polovici meseca oktobra so se vršila v mestu Kaunu zborovanja o srednjega vodstva Katoliške akcije, ki se jih je udeležilo preko 1000 zastopnikov katoliških organizacij iz vseh krajev Litve. Na dnevnem redu so bile razprave o najvažnejših vprašanjih sedanjega časa. Predavanja so imeli profesorji. Nekaterim profesorjem, in sicer najbolj delavnim in priljubljenim med ljudstvom, je vlada prepovedala govoriti na teh zborovanjih. Razprave so pred vsem veljale tistim svetinjam, ki so najbolj ogrožene po sosednih ruskih boljševikih in domačih framasonih, in to je krščanska družina in katoliška vzgoja mladine. Posebno se je povdarjala tudi potreba borbe zoper nekrščanske liste in časnike in važnost katoliškega časopisja, nabožnega, prosvetnega, političnega in strokovnega.

Mesto krstine vode — žganje. Kakor poroča vatikanski list »Osservatore Romano«, so brezbožniki v boljševiški Rusiji upeljali ta-le »krstni« obred. Ko se otrok narodi, ga mesto hotra zastopnik

oblasti zanese v sovjetski urad. Uradnik mu da kakšno ime, n. pr. Stalin ali Stalina, revolucije komunard itd. Nato otroka zavijejo v rdeče platno ter nanj položijo mesto križa znak boljševiške mladinske zveze. Pri tej priliki ima sovjetski zastopnik govor, kako je potrebna borba zoper vero in meščanske sloje. Zaključek ceremonij je obed, med katerim se poje internacionalna (mednarodna) himna ter novorojenca poskropijo ne s krstno vodo, marveč z žganjem. Boljševiki torej krstijo mesto s krstno vodo z vodko = z žganjem.

*

Uboğa, podivjana, ruska deca.

List »Russky golos« z dne 18. oktobra t. l. priobčuje ta-le članek: V Rusiji je na milijone otrok obojega spola, ki ne poznajo svojih staršev, ne rojstnega kraja in ne imena. V družbah po 20 — 50 — 100 in še več oseb v starosti od 7 do 18 let se potikajo po vseh krajih nesrečne Rusije. Ko nastopi jesen, se ta mladina dvigne iz severa na jug, na Kavkaz in v Turkestan. Potujejo ponoči in skrivoma na strehah potniških in tovornih vagonov, po železniških tirih in po poljih. Vsi so zaviti v cunje, imajo velike lase in so polni uši. Lica in telesa skoraj vseh teh nesrečnih otrok so pokrita s krastami in z nesnago. Spijo, kjer in kakor jim nanese prilika. Jedo tudi, kar jim pride pod zobe: žitno klasje, surovo turšico, divje jagode in sadje, razna zelišča in celo travo.

Kot posebno bivališče jim služi mesto Rostov na Donu. Tam imajo ležišča v starih tovornih vagonih, pod železniškimi mostovi, na gumnih, v pristanišču, na pokopališčih in vrtovih.

Po dnevu se razdele na partije; eni gredo prosit in krast v bližnje vasi, a drugi prosijo in krađejo po raznih mestnih ulicah. Vsaka partija ima svojega voditelja, kateri vodi in daja ukaze — mladim zločincem. Prosijo denarja ter drugih reči. Pri tem močno jokajo in tožijo, kako so nesrečni, da iščejo in gredo k svojim staršem itd. Če se je pa dnevna »skrb« posrečila, kupijo za ves znesek živil in žganja. Jedo po živinsko tako dolgo, da vse pospravijo in žganje spijejo do zadnje kaplje.

Ne le na postranskih, marveč na takih obljudenih ulicah Rostova kot je Sadovaja ali Puškinsky prospekt, mladi hudodelci napadajo pri belem dnevu ženske ter jim jemljejo taške, košare in druge take reči. Na begu jih naglo izpraznijo ter jih vržejo na ulico, sami pa utečejo na kako dvorišče, na vrt ali v stransko ulico.

Komunistični list »Vlast truda« štev. 286 v mestu Grozny na Kavkazu poroča to-le: Na kolodvoru postaje Tihovecka Rostov—Vladikavkaz železnice je prišel pod večer deček v strganih cunjah, star 10 do 12 let, ter je bridko jokal. Na vprašanje potnika, nekega komisarja, kaj mu je, je odgovoril, da je na postaji izgubil starše, ki so se peljali v G., in je prosil, da bi ga vzel seboj. Potnik mu je ponudil denar, a deček ga je odklonil. Zopet je prosil, da bi ga vzel seboj

Niti 8 mesecev

V tem kratkem času je bil zredno uporabo Kalodonta v enem težkem slučaju zobni kamen popolnoma odstranjen. Samo Sargov Kalodont vsebuje učinkoviti dodatek proti zobnemu kamnu (Sulfuricinoleat po Dr. Bräunlichu). Tako si more sedaj vsakdo ohraniti zdravje in lepoto zob.

KALODONT
Proti zobnemu kamnu

v vagon in bi ga skril na polici za svojo prtljago, v kar je nazadnje privolil. Pa kako se je začudil komisar, ko je prišel na določeno postajo ter je vzel svoj kovčeg, pri katerem je bila zadnja stran popolnoma izrezana in vzete iz njega vse reči do zadnje nitke. Deček pa je izginil, nihče ni vedel kedaj in kam.

In predstojnik Baty s stanice Labinske piše v komunističnem listu »Praud« štev. 298, ki izhaja v mestu Batalpašinsk na Kavkazu, sledeče:

V koruznih poljih krajevnega prebivalstva se skriva dvonoga kobilica — otroci vlagučarji, ki so prišli iz severne Rusije. Kakor kobilice pojedajo mlado koruzo, uničujejo cele ploščine kakor živina in se ne ganejo od todi ne ponoči in ne po dnevi. Prebivalci morajo z orožjem v rokah izganjati te kobilice. A tudi to ne zadostuje, ker, če jih izženejo iz enega polja, se pojavijo na drugem v tropah po 30 do 50 in več oseb. Treba bi bilo, tako piše omenjeni predstojnik, da bi vojaštvo izgnalo te male roparje, ker krajevno prebivalstvo jim ni kos. Takih otrok-vlačugarjev je po poročilu lista »Sovjetsky jug« v okolici mesta Rostov in Krasnodar od 5 do 7 tisoč. Koliko pa je takih nesrečnežev v vseh pokrajinah Rusije!

Ti otroci so plod in krona 14letnega sovjetskega režima! Vsaka druga država bi tukaj že davno napravila red. Sovjeti se pa za to malo brigajo. Imajo dosti denarja za agitacijo in za agitacijski papir, da delajo nemir po drugih državah! Da bi pa s temi nesrečnimi otroci napravili red, za to jim ni. Komunizem je pač čisto drugačen v dejanju kot v besedah! V besedah nam riše raj, v dejanju pa je pekel. A. K.

Kar bo zanimalo marsikoga.

100 let napredka.

Druga svetovna razstava v Čikagi leta 1933 se bo vršila pod naslovom »100 let napredka«.

Na razstavi bo zavzemal glavni del razvoj ameriških narodov. Od Ognjene zemlje na najbolj južnem koncu Amerike do Alaske na severu bo nudila na tej razstavi Amerika svoje zanimivosti. Do posebne veljave bodo prišli ob tej priliki Indijanci s svojo raznoličnostjo in visoko starostjo kulture. To velja predvsem za indijansko pleme Maya na Yucatanu v osrednji Ameriki, ki bo nastopilo na razstavi s pravim stavbarskim čudom: s samostanom v Uxmalu. Na ogromnem podstavku bo postavljen v prvotni obliki ta samostan s štirimi stavbami in templji. Cela armada inženjerjev, stavbenikov, kiparjev, fotografov in starinoslovcev se je že podala na polutok Yucatan, da bode spravila za stavbo potrebno gradivo v Čikago.

Na čikaški razstavi bo proslavljena tudi znanost z vsemi uporabami in pojavi. To velja za zdravstvo in kirurgijo, za promet in tehniko. Amerikanci bodo pokazali zgodovino početka ter naraščanja veleindustrij tekom zadnjih sto let in razvoj strojev.

Od prvotnih čikaških stavb so tri že nanovo pozidane. Je to predvsem stara trdnjava Dearborn, ki je pa bila pred 100 leti edina od belokožcev obljudena naselbina v Čikagi in je postavljena danes natančno, kakor je bila pred enim stoletjem.

Od čikaške razstave ne pričakujejo le dolarsko milijonskega dobička, ampak tudi razmah napredka na vseh poljih.

Največji plug na svetu.

Največji plug na svetu je v Bakersfieldu v Kaliforniji v Severni Ameriki. Izgotovljen je bil leta 1873, je star skoraj 60 let in ga še vedno rabijo. Plužita dva moža, vleče ga vprega 18 volov — vsak peti vol ima svojega gonjača. Brazde, ki jih reže orjaški plug, so 4 in pol metra široke in tričetrt metra globoke.

Suženstvo velja za odpravljeno.

Društvo narodov je že ukrenilo vse mogoče, da bi iztrebilo trgovino z dekleti. Eden največjih trgov za človeško blago, El Djeddach ob Rdečem morju, je izprazen. Na prvi pogled je videti, kakor da bi bila civilizacija konečno le zmagala nad suženstvom. V resnici pa se ni tozadevno prav nič spremenilo. Trgovina s sužnji je v bujnem cvetju. Spremenila in menjala so se samo tržišča. V Taifu, v El Birke, v Midi ter po drugih krajih prodajo dnevno po 5000 ljudi. Povprašanje po sužnjih je tako veliko, da celo primanjkuje tega blaga. Za enega otroka plačajo 1200—6000 D, za žensko 8000 do 10.000 Din, za zdravega in odraslega moškega 18.000—25.000 Din. Trgovanje s sužnji zasledujejo ter kaznujejo po zapadni Afriki in Abesiniji. Po drugih afriških pokrajinah in po Kitajskem, kjer je gospodarila lakota, pa je trgovina s sužnji pozidana celo na zakonsko podlago. Na Kitajskem se pečajo velepodjetja z nakupom ter prodajo živega blaga.

★



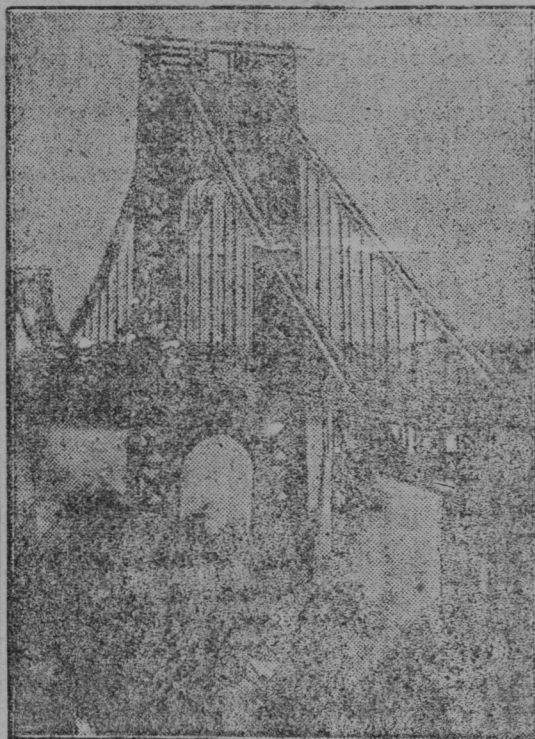
Uboj. Dne 28. oktobra so našli zjutraj pri Jelenčevem mlinu v Pekrah pri Mariboru v mlaki krvi mrtvega 25letnega mlinarja Josipa Režmana. Na smrt zabodeni je dne 27. oktobra pil v krčmi v Pekrah s 26letnim Francem Travnom, s katerim sta se sprla, ker je očital Režman tovarišu tatvino enega para čevljev. Na povratku proti domu je prišlo radi očitka tatvine do ponovnega prepira, katerega je odločil nož v Travnovi roki, ki je prerezal Režmanu na vratu dovodno žilo, da je izkrvavel. Prijeti in sodišču izročeni Traven se izgovarja s silobranom.

Telica povzročila nesrečo. Pri štrig, lanju je sunila mlada telica hlapca Fr. Repiča iz Kamnice pri Mariboru, da je padel in si zlomil nogo.

Sreča v nesreči. Strop se je nenadoma zrušil v stanovanju upokojenega



Princezinja v kuhinji. Hčerka švedskega prestolonaslednika, princezinja Ingrid, se uči kuhati v javni kuhinji v Stockholmu.



Največji viseči most je bil blagoslovljen preko reke Hudson pri Njujorku. Most veže točki: Riverside in Newjersey.

šolskega upravitelja Košutnika v Št. Ilju v Slov. gor. Na srečo v trenutku nesreče ni bilo nikogar v sobi in je material udrttega stropa zdrobil le pohištvo.

Smrt vsled alkoholnega zastrupljenja. V mariborskem policijskem zaporu je umrla na zastrupljenju z alkoholom Julijana Gumzej iz Slov. Bistrice. Ženska se je bila tako napila mošta in žganja, da je obležala nezavestna in so jo morali spraviti v policijske zapore, kjer jo je doletela nenadna smrt.

Samomor. Obesil se je v Guštajnu 60-letni jeklarniški delavec Vavče. Pred samomorom se je umil, oblekel črno obleko in bele nogavice in si prižgal svečo. Starec si je končal življenje v duševni potrtosti.

Obsodba radi zastrupljenja tašče. Miraborski senat je obsodil na 15 let robije Sidonojo Časar iz Ženavej v Prekmurju, ker je zastrupila s podganjim strupom svojo taščo. Dne 16. februarja letošnjega leta je umrla Ana Časar, tašča obtoženke. Ljudje so začeli govoriti, da Časarica ni preminula naravne smrti. Ko so prišle ljudske govornice orožnikom do ušes, je bil odrejen izkop tašče in v Ljubljani so ugotovili velike množine mišnice v jetrih in ledvicah. Tašča in obtoženka sta živeli v sporu, starka je bila proti drugi možitvi vdovele snahe. Po mučni smrti starke se je Sidonija tudi poročila po svoji volji. Preiskava je bila dognala, da je prodal Jožef Rajber obtoženki za lešnik velik kos podganjega strupa, katerega pri preiskavi niso našli; Sidonija ga je že bila uporabila za zastrupljenje tašče, ki je bila na potu njeni drugi zakonski sreči.

Vlomljeno je bilo 30. oktobra v noči v trgovino Marije Kramberger v Jarenini. Uzmoviči so udrli v skladišče skozni klet, kjer so se napili. Vlom v trgovino se jim je izjalovil, ker je čula lastnica trgovine ropot in začela vpiti na pomoč. Drzneži so odnesli seboj le nekaj perila, p čevljev in še nekaj drugih malenkosti, katere so zavrgli na begu.

Ako se srečata avtomobil in prepočasni bik. Skozi vas Biš v Slov. goricah se je vozil v svojem avtomobilu ptujski Josip Ornič. Avto je zadel na živino posestnice Karoline Škerjanec iz Biša. Živina, ki je šla na pašo, se ni mogla takoj ogniti avtomobilu in poldrugo leto stari bik je prišel pod voz, ki ga je tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v ptujsko klavnico. Ornič je plačal posestnici na zakolji poškodovano žival.

Otrok utonil. Pri Geltovih v Murski Soboti se je ob priliki perila prekucnil dveletni sinček v večji škaf vode in se



Levo:

Ameriški vojni tank, ki zdrkne s hitrostjo 80 km na uro preko vsakega strelskega jarka in ovire.

Desno:

Top za obrambo ameriške obali, ki strelja na 22 km in tehta ena grarata nad 6 centov.



zalil. Ko je zapazila mati v škaflu lastnega otroka, je ta že bil mrtev.

Otrok padel v kad z vrelo vodo. Pri kovaču Rehnu v Murski Soboti so pripravljali kad za kisló zelje. Da bi posoda boljše in sigurno držala, so jo zaparili z vrelim kropom in pregnili s prtom. Triletni Banfi Evgen pa je hotel videti, kaj je v kadi in se je dvignil do njenega roba. Prekucnil se je in padel v krop. Otrok je podlegel opeklinam.

Tovorni in z ajdo naloženi avtomobil trgovca Franca Fidlerja je na mokri cesti iz Prekmurja zdrknil v obcestni jarek. Razbila se je karoserija na vozu, razsula ajda in znaša škoda nad 3000 dinarjev.

Žrtev fantovske podivjanosti. Posestnik Franc Marinič v Grabšincih pri G. Radgoni je slišal v noči ropot krog hiše in je šel pogledat v mnenju, da se klattijo okrog tatovi. Na vprašanje, kdo vloglari krog njegove hiše, je bil napaden od ponočnjakov. Alojzij Vičar ga je podrl na tla in nato je začelo padati po Mariniču, kateremu je prihitela na pomoč žena in začela vpiti. Vičar je udaril ženo s topim predmetom po glavi. Marinič se je končno le rešil pretepačev in je hotel uteči v hišo. Pred vrati ga je dohitel Alojzij Vičar in ga je zabodel trikrat v hrbet ter pleča. Mariniča so smrtno nevarno ranjenega prepeljali v bolnico v Ptuj, Vičarja so pa orožniki izročili mariborskemu okrožnemu sodišču.

Avtomobil v objemu ognja. Na cesti med Konjicami in Tepanjem na Prevratu se je užgal bencin v užigalniku avtomobila, ki je last Joška Bajželja iz Železnikov. Bencin je eksplodiral z glasnim pokom in mahoma je bil voz v objemu plamena. Ljudje so poskakali z voza. Konjiški gasilci so pribzeli na pomoč ter pogasili ogenj, da ni uničil celega avtomobila.

Obsodba požigalca. Celjski senat je obsodil 35letnega delavca Jožefa Zajka s Čreta pri Celju radi požiga na 2 in pol leta težke ječe. Obtožnica pravi, da je Zajko v nedeljo dne 4. oktobra okoli 10. ure zvečer podtaknil ogenj v gospodarsko poslopje posestnika in krčmarja g. Stropnika v Čretu. S poslopjem je zgorrel ves pridelek in razni stroji. Škoda so cenili na 100.000 Din, zavarovalnina je znašala le polovico.

Nesreča pri mlatvi. Pri mlatilnici je bil zaposlen dninar Fr. Operčan iz Savine, občina Ljubno v Savinjski dolini. Z desno roko je zašel predaleč v mlatilnico, ki mu je prste tako poškodovala, da so mu morali v celjski bolnici desnico odrezati.

Škarpa se je podrla. Neprestano deževje je omehčalo zemljo, ki je podrla škarpo na cesti med Ljubnem ter Lučami. Plaz je oviral nekaj časa promet.

Električni tok ga je ubil. 18letni Anton Videmšek, po domače Urbanov, je pasel živino v bližini velenjskega daljnovoda, ki pelje skozi Št. Janž, Prelesko proti Dobrni. Vzel je hmeljski drog, na njega je navezal žico in jo vrgel s hmelovko na električni vod. Ko so bile žice voda spojene, je prijel za žico, katero je bil sam napeljal in je obležal pri priči mrtev. Električni tok mu je le neko-

liko obžgal prst na roki, s katerim se je bil dotaknil usodepolne žice.

Nego je zlomil hlod pri nalaganju drv v Marijagradcu pri Laškem hlapcu Jerneju Riga.

Roparski napad brez plena. 68letnega dninarja Jurija Pevca od Sv. Štefana pri Šmarju pri Jelšah, sta se lotila v noči dva moška. Eden je podrl Pevca na tla in mu skočil na prsa, drugi je stikal po hiši za denarjem, na katerega pa ni mogel naleteti, ker ga ni bilo. Oba napadalca sta izginila v temo brez zaželjenega denarnega plena.

Smrt vsled zabodljaja. Na posledicah zabodljaja v pljuča ob priliki pretepa pred 14 dnevi je umrl v trboveljski bolnici 22letni brezposelni rudar Martin Kolenc.

Kap je zadela gestilničarja v rudniški restavraciji v Trbovljah g. Albina Kunc.

Požigalčeva roka na delu. Posestniku Francu Staretu iz Škrljevega v Št. Rupertu na Dolenjskem je zažgal nekdo velik kozolec, v katerem je imel spravljanih 20.000 kg krme. Omenjenemu je neznan požigalec uničil že junija hlev in parkrat je že posestnik sam pogasil ogenj, ki je bil podtaknjen na kozolcu.

Perilo, ki leži v omari,
kakor novo...

Vsake gospodinje srce utrip-
lje veselo ... belo, kakor
sneg in dišeče po gozdu leži
perilo v omari ... kakor novo
je postalo v mehki, obilni peni
terpentinovega mila Gazela.
Fino terpentinovo olje, ki
je pridejano temu milu, je
pranje olajšalo in pospešilo.

TERPENTINOVNO MILO

GAZELA

pere zares čisto

GT. 33

Kap ga je zadela po izdatku zadnjih treh dinarjev. Popotnik si je kupil 28. oktobra v krčmi pri Zajcu v Šmihelu pri Žužembergu za 2 Din salame, 1 Din žganja in 1 Din kruha. Plačal je 3 Din, pojedel večerjo, pol dinarja za kruh je še držal v roki, ko se je zgrudil za mizo, smrtno zadet od srčne kapi. Bil je to Blaž Jazbinder iz Liplenj pri Škocjanu, ki je bil izdal zadnje pare za večerjo, pri kateri ga je dohitela smrt.

Vlom na sredini Ljubljane. Dne 27. oktobra med opoldanskim odmorom je bilo vlomljeno v obe blagajni ljubljanske veletrgovine Krisper na Mestnem trgu. Drzni vlomilec je odnesel 9693 D.

Utonil. V močno narasli Ljubljani je pri lovljenju lesa utonil v Ljubljani dne 29. oktobra 41letni tesar Valentin Mandelj iz Dobrunj, ki zapušča 6 nedoraslih otrok.

Delavec našel mrtvega novorojenčka. V Rakeku je našel delavec Franc Blažič v gozdu v papir zavito, že močno razkrojeno trupelce novorojenčka.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon 2358. Lastnik in vodja kirurg dr. Černič Mirko. Najmoderneje opremljen za operativne slučaje. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, žarnica »Hala«, enterocleaner. 146

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v **Trpinovem Bazarju, Maribor, Veitirjska 15. 376**

Jeza ali nevoščljivost, ki jo goje napram moji trgovini nekateri ni upravičena. Če stalno napreduje promet v moji trgovini, so krive cene mojemu blagu, ki so res nizke. To pa radi tega, ker kupujem vse blago naravnost iz tovarne in v velikih množinah, da dosežem čim bolj nizke cene. Tako zamorem prodati svojim odjemalcem dobro in močno blago po cenah, ki odgovarjajo krizi. Priporočam vsakemu, da si pred nakupom ogleda mojo zalogo in izložbe, da se prepriča o nizkih cenah. Trgovski dom Stermečki. 1583

REVMATIKI

Kateri vporabljajo za pomirjenje bolečin Fellerjev Elsafluid, Vam lahko povedo, kako so zadovoljni s tem domačim sredstvom in kozmetikom, ki se je obneslo skozi 35 let. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez nadaljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina. Fl. 3.

*

Ena bela vrtnica = 40 milijonov mark.

Marsikoga bode danes zanimalo, ko plačujemo visoke najemnine, da znaša še vedno najemnina za grad z 42 sobami in s parkom v izmeri 225.000 arov v skupni vrednosti 40 milijonov mark le eno marko. Tako nizke najemnine se ne plačujejo pri nas v Jugoslaviji, ne na Nemškem, ampak v Angliji, o kateri gre glas, da je tamkaj v celi Evropi vse najdražje.

Mogočni gospodar v Clanu Murray, vojvoda Atholl, kojega zgoraj omenjena posest je sosedna posestva angleškega kralja, plačuje še danes v letu 1931 za grad in park na leto eno belo vrtnico. Svoj čas, ko so prepodili na Angleškem s prestola rodbino Stuartov, je bila hiša Murray, ki je držala s prognanci, česar se je bal angleški prestol, ki je poznal moč omenjene familije. Da bi si osigural kralj bogate ter mogočne vojvode Murray, jim je podelil posest v Athollu. V dokaz, da je vojvoda vendar le kraljev podložnik, je zahteval kralj kot potrdilo za podeljeno posest eno belo vrtnico tedaj, kadar se je mudil kralj kje v sosesčini.

Ko je premagal angleški general Wellington Francoze (Napoleona) pri Waterloo in se je povrnil kot zmagovalca v domovino, mu je podaril angleški kralj kot rešitelju pred Francozi grad Svathfielsaye v Hampshire. Še danes pošiljajo nasledniki zmagovalca pri Waterloo angleški kroni kot letno najemnino majhno zastavico s francoskimi barvami.

Najbolj malenkostno najemnino plačujejo ali odslužujejo Angležem škotski mogočnjaki. Posestnik Brashulda v Midlothianu se znebi letne najemnine na ta način, da pošlje angleškemu kralju, ako je izstopil kje v bližini njegove posesti, vode za umivanje rok.

Baron Jurij Clarke poravna najemnino, da zatrobi trikrat v lovski rog, če priredi angleški kralj ob meji njegove posesti lov.

Grof Aulsbury, ki ima v najemu na celem Angleškem največji gozd, da kralju čašo iz slonove kosti, ako lovita skupno po grofovskih gozdovih.

Pred nekaj leti se je zgodil redek slučaj, da nek škotski plemenitaš ni mogel odšteti kralju dolžne najemnine. Ta najemnina obstoji iz enega vrča snega, katerega mora poslati vsako leto v kraljevi grad v Edinburgu, a taistega leta sploh snega ni bilo. Iznajdljivi Škot si je pomagal iz zadrege na ta način, da je plačal drugo leto dva vrča snega.

Nekoliko dražja je najemnina Earla of Derby in sicer letno dva sokola.

*

Žepni koledar za gospodarje

z bogato vsebino, vezan v celo platno, stane 10 Din. Pošljite denar ali znamke naprej pri naročilu, dobite poštne prosto pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Gospodinjski koledar

enake velikosti in izdelave kot gospodarski koledar, tudi iste cene, se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

— —

Naj gospodinja in pa gospodar imata letos vsak svoj koledar, kjer dosti se poučnega dobi, zato ga hitro vsak naj naroči in pošlje dinarjev deset naprej, nakar dobi ga še poštne frej.



VAŽNO ZA VIHOGRADNIKE IN POLJEDELCE.

Banovina razglašča:

V bodoče bo kr. banska uprava oproščala banovinske trošarine ono vino, ki ga dajejo vinogradniki-producenti iz kateregakoli sreza v dravski banovini v zameno za poljske pridelke in izključno za domačo uporabo kmetovalcem v dravski banovini.

Ta ugodnost velja le za revnejše vinogradnike, ne pa za imovitejše posestnike vinogradov ali za vinske trgovce. Prav tako se ne more dovoliti, da bi se dajalo vino prosto banovinske trošarine v zameno trgovcem, obrtnikom ter raznim prekupčevalcem.

Vinogradniki, ki se hočejo poslužiti ugodnosti trošarine proste zamene vina, morajo to prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole. V prijavi je točno navesti ime, poklic in bivališče prodajalca in kupca, množina vina ter množino in vrsto v zameno vzetih življenjskih potrebščin.

Oddelki predlagajo te prijave v rešitev banski upravi s svojim poročilom, v katerem je treba vedno označiti, ali so prosilci vinogradniki-producenti in da so oprostite tudi potrebni.

Nadalje se oprošča na posebno prošnjo tudi vino, ki ga morajo dajati vinogradniki-producenti prevžitkarjem.

S tem se ne menja dolžnost plačevanja državne trošarine po zakonu o državni trošarini.

Vransko. Ni še dolgo tega, kar se je tudi tu pri nas ustanovila podružnica Sadjarskega društva in že nam je ista priredila v nedeljo dne 25. oktobra prav čedno in poučno sadno razstavo v lepih prostorih tukajšnje hmeljarne. Skoraj nismo mogli verjeti, da zrasede pri nas tako lepo in vmes tudi tako zlahtno sadje. Mnogo sadjarjev je razstavilo najboljše, kar so pridelali. Staro in mlado je z veseljem ogledovalo te lepe darove božje, ki so bili še lepši videti v prav čedno ozaljšani dvorani. Naj bi ta vsestransko posrečena prirediteljca, da bi se z večjo vnemo oprijel sadjarstva, ki je posebno kmetu v veselje in korist.

*

J. V.

Pokončavanje sadnih škodljivcev v jeseni.

(Nadaljevanje.)

Krvava uš.

Uspešno nastopamo baš sedaj v jesen, ko je s sadnega drevja po večini že odpadlo listje, proti nevarnemu škodljivcu posebno naših jablan — krvavi ušici.

Nebroj mladih pogankov izgleda, kot da bi bili poviti v volno, le ko bližje pogledamo, opazimo na stotine ušic z volni podobno voščeno prevlako. Ravno ta prevlaka pri krvavi ušici pa je vzrok, da silno težko ugonablamo tega za jablane tako nevarnega živalskega zajedavca. Prevlaka ščiti krvavo uš pred sovražniki in način ugonabljanja je treba usmeriti v prvi vrsti v pravec, najprej odstraniti to prevlako in nato s sredstvom priti do živega škodljivca.

Krvava uš predvsem napada jablane in le redko kedaj se jo opazi na drugih vrstah sadnega revja. Tudi se opaža, da prav rada napade samo nekatere jablane, kot n. pr. rumeni belfler, zlato parmeno in druge. Pri teh vrstah je treba posebno paziti na krvavo uš in s pokončavanjem začeti takoj, kakor hitro se pojavi.

Najuspešnejši čas za pokončavanje tega nevarnega škodljivca je gotovo jesen, ko je drevje golo in ko najlažje in najhitreje opazimo posamezne naselbine. Tudi tako v času, ko drevje počiva, vporablamo močnejše koncentrirana sredstva, ker drevo ni tako občutljivo kot pa v ostalem času.

Na drevju, ki ima gladko in zdravo kožo, bo težko opaziti krvavo uš, najraje si poišče drevje, ki ni negovano, ima odprte rane, ker se baš na takih mestih najraje naseli. Razmnožuje pa se krvava uš tako hitro, da lahko postane za drevo usodepolna posebno v slučaju, ako sadjar prav ničesar ne ukrene.

Kako najuspešneje nastopimo proti imenovanemu škodljivcu in in za kateri način zatiranja naj se v jesenskem času odločimo?

Krvavo uš, ki se je naselila ob debelih ali debelejših vejah in pa ob koreninski kroni, lahko zatiramo z močnejše koncentriranimi sredstvi, n. pr. z različnimi karbolineji, ki vsebujejo sestavine, ki predvsem voščeno prevlako razjedajo in nato šele škropilo lahko pride do ži-

vega škodljivcu ter ga uniči. Vporabimo lahko tudi tobačni izvleček, ako istemu prilijemo nekoliko mazavega mila in alkohola, n. pr. špirita, teri slednji najpreje voščeno prevlako razstopi in nato šele deluje strupena sestavina tobačnega izvlečka na uš samo. Ako n. pr. vporablamo sredstvo, ki se je prav izborno obneslo — »Garkon«, ki se proizvaja v Celju ter želimo absolutno sigurno uničiti krvavo uš, priporočamo h Garkonu dodatek sode na ta način, da pridenemo na 1 paket Garkona (ki je za 20 litrov škropila) še pol kilograma sode. Soda je v vsakem gospodinjstvu na razpolago in nabavna cena iste malenkostna, vendar pa je uprav soda kot dodatek h Garkonu zelo važna, ker istotako razstopi hitreje pred vsem voščeno prevlako krvave ušice, nakar šele lahko deluje Garkon ter škodljivca umori.

Za mazanje debela in debelejših vej vzamemo poleg škropila še malo apna ali pa ilovice ter to brozgo z navadnim čopičem, ki si ga lahko po potrebi tudi sami napravimo, dobro namažemo po debelu, posebno pazljivo in skrbno na mestih, ki so napadena po krvavi ušici. Pri tem je seveda paziti, da krvavo uš dobro zmočimo, ker bi površno mazanje le deloma ugonobilo tega izredno odpornega zajedalca.

Z mazanjem debela in debelejših vej pa nismo uničili samo raznovrstno golazen in krvavo uš, obvarujemo drevje tudi pred pozebo ter dosežemo gladkejšo kožo, ki je najboljša in najsigurnejša ovira za naseljevanje krvavih ušic ter raznih drugih škodljivcev.

Kakor smo že zgoraj omenili, se krvava uš prav rada utabori pri napadenih jablanah preko zime na koreninski kroni. Tukaj jo uspešno zatremo, ako odgrnemo zemljo od koreninske krone in na to škropilo previdno polijemo na napadena mesta.

Mazanje nežnejših vejic in brstja s premočno koncentrirano brozgo odsvetujemo, ker utegne škodovati. Močno

DOBER GOSPODAR JE ZLATA VREDEN.

V Croata kinu proizvajal je nedavno film »Veličanstvo zapoveduje«. V tem filmu je rekel dvorni minister (Reinhold Schünzel) o priliki zaupnega pogovora svojemu dvornemu detektivu, ki mu je vedno vsled svojega prehlada v lice kihal: Pa vzemite vendar ASPIRIN TABLETE. Pazljivi slušatelj je iz navedenega načina izražanja gotovo razumel začudenje ministra, zakaj dvorni detektiv pretekle noči ni vzel v čašici toplega čaja 2 Aspirin tableti, ker bi mu v tem slučaju, ob njegovem neprestanem kihanju nič več ne bilo nadležno. Iz teh vrstic se vidi, da je vsakemu človeku pri prvem pojavu prehlada postale Aspirin tablete nenadomestljivo obrambno sredstvo.

napadene poganjke in nežnejše vejice je treba žrtvovati in zažgati. Sicer pa škropimo drevje, ki je bilo po krvavi uši močno napadeno, s škropilo tako, da mesta naselbin s škropilom dosežemo od vseh strani.

Pri tej priliki bi še pripomnil, da je pisec teh vrst dosegel tudi z lepljivimi pasovi »Rekord« prav lepe uspehe ter polovil na jesenskih pasovih prav mnogo krilatih rodnih samic.

Krvava uš, katere sadjar ni takoj v začetku, ko se je pojavala na jablani, z vso energijo zatiral, lahko ugonablja sčasoma najlepše sadno drevje, ki postane po ušici rakavo, hira, se osuši in končno podleže.

Ravno sedaj na jesen pa je treba na tega zajedalca posebno paziti, ker nastopa krilata samica, ki skrbi, da se rod raznese na vse vetrove in napada tudi one jablane, ki do sedaj niso bile napadene.

Ako smo podvzeli zgoraj omenjene obrambne mere, bodemo v naprej onemogočili razširjenje, jasno pa je, da je v tem primeru potrebno nastopati složno. Poedinec sam pri najboljši volji ne bo mogel uspešno nastopati, ako njegovi sosede prav nič ne podvzamejo, ako torej ne bode skupnosti v geslu »Neizprosni boj vseh sadjarjev proti škodljivcem.«

Nadaljevanje sledi.

*



Gospodinjjski koledar.

Ne le možje gospodarji, tudi naše gospodinjje, žene in dekleta, potrebujejo svoj koledar, ki jim služi celo leto za vse potrebne beležke v gospodinjstvu. Tudi ves pouk o gospodinjstvu mora imeti neko stalno podlago, ki naj jo tvori ravno **Gospodinjjski koledar**. Zato je izšel letos prvič in bo doslej izhajal redno.

Vsebina gospodinjjskega koledarja.

Koledar.

Poštne pristojbine.

Žena in država.

Žena in združništvo.

Čistote, cvetja in petja v naše domove.

Gospodinjjska izobrazba.

Krščanska ženska zveza v Mariboru.

Razvoj gospodinjjskega šolstva pri šš. sestrah.

Ustanovitev gospodinjjsko-nadaljevalne šole.

Seznam gospod.-nadalj. šol od leta 1929—30.

Gospodinjjsko-nadaljevalne šole v Mariboru.

Mlekarstvo v kmetskem gospodinjstvu.

Tabela: Prodaja mleka.

Tabla: Poizkusna molžnja.

Gospodinja v kuhinji.

Kuhinjski recepti.

Tabela: Poraba jajc.

Tabela: Valjenja.

Tabela: Promet z mlinom.

Gospodinja v vrtu.

Tabela sejanja.

Nekoliko besed o pravilnem pranju.

Kako ravnaj z gobami

Prva pomoč v nesreči.

Domača zdravila.

Koledar brejosti.

Koledar prejemkov in izdatkov.

Zapisnik delavcev in plače.

Zapisnik živalskega prirastka.

Prazen papir za beležke, 60 strani

Kako je bil potreben!

To je bilo prvo, kar smo prejeli kot odgovor od onih gospodinj, ki so ga že videle. Vsa dela, ki jih ima gospodinja v kuhinji, v vrtu, na

Fr. Ks. Meško:

Črna smrt.

Od tedaj meščani niso več videli ob večerih plapolajočih ognjev med prvimi drevesi gozda. Tudi brezdelnih gruč niso več videli postopati, posedati in pohajkovati na obrežju. Smrt je bila planila med družbo izgnancev, ki jih večinoma ni vezalo ničesar razen skupne usode: siromaštva. In jih je razpršila, kakor če plane jastreb med jato vrabcev. Globlje v gozd so se poskrili od strahu pred smrtjo, hoteč ji ubežati. Kje sredi loga je bilo včasih videti iznad vrhov dreves belkast dim, znamenje, da je gozd še obljuden. Včasih so opazili stanovalci ob Dravi, kak posamezen sprehajalec in straže ob mestnem zidu onstran Drave posameznega razcapanca. Pest je vihtel v zraku, nerazumljive besede kričal. Najbrž psovke, ker mesto ni več kruha pošiljalo.

V sporazumu z zdravniki je mestna gosposka priporočala meščanom razna sredstva in zdravila, ki so se pokazala pri prejšnjih kugah kolikor toliko dobra in uspešna. Razglasili so natanko, kako naj ljudje žive, kaj naj jedo, kaj pijejo, kako se oblačijo, kaj naj pri sebi nosijo, da se okuženja obvarujejo;

kaj naj store prebivalci hiše, v katero neusmiljeni gost vstopi, kaj oboleli, kaj strežniki.

A vse te odredbe smrti niso oplašile. Že v naslednjih dneh je pobrala po deset oseb na dan. Drhteča groza je stopala z bledim, upalim obličjem po mestnih ulicah, od hiše do hiše, in je vsa srca s strahom in trepetom polnila.

Tudi cerkvena oblast se je takoj zgenila. Določila je okužencem duhovnika, minoritskega patra. Dali so mu vse posebne pravice in polnomočnosti, ob velikih epidemijah navadne: sveto obhajilo sme deliti z žlico, poslednje olje z bombaževino, v olje namočeno, in zadostuje, da okužence z bombaževino le na čelu mazili. Sv. mašo naj daruje javno na mestnem trgu. Verniki naj se je ne udeležujejo skupno, ostanejo naj v stanovanjih, ob oknih, naj bodo v duhu navzoči. Sicer pa je vsa duhovščina, svetna in samostanska vseh treh samostanov, izjavila, da vsak trenotek vsakemu bolniku rada postreže, kolikor dopuščajo veljavna določila, ki naj nadaljnje okuževanje zabranijo. Dejanski se ne bolniki ne zdravniki ne duhovniki za ta navodila niso prevestno brigali. Ljudstvo je prihajalo v cerkve v navadnem ali še večjem številu; samo brez moči, je iskalo pomoči božje. Duhovniki so rade volje šli k vsakemu bolniku, ki jih je klical, k vsakemu, ki so slišali o njem, da so se pokazali na njem znaki bolezni, črne bule.

Izvir in popotnik.

Zelo vročega poletnega dne je dospel popotnik k izviru vode. Popotniku je stal pot na obrazu in jezik se mu je od žeje kar sušil. Ko je zagledal svežo vodo, kako izvir iz tal, se je nagnil ter je v velikih požirkih pil. Kmalu nato so ga prijela bolečine v želodcu, sedel je poleg izvirka in je menil:

»To je grd strup! A kdo bi si mislil, da je v tej lepi in tako prikupljivi obliki skrite toliko zlobe.«

Izvirček pa je zašumljal:

»Nisem strup. Slabo govoriš o meni, popotnik moj. Vse, kar tu zeleni, oživljam jaz.«

njivi, v hlevu, pa tudi v sobi in v javnem življenju, obravnava in daje za nje navodila. Razni gospodinjski tečaji, o katerih je v koledarju tudi prvo popolno poročilo za zadnji dve leti, so usposobili toliko vrlih gospodinj, da nujno potrebujejo knjigo, ki jim omogoča njihovo gospodinjsko znanje tudi praktično uveljaviti doma. In za to v popolni meri dobro služil gospodinjski koledar, posebno ker je težen, vezan v celo platno.

Kje se dobi?

Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 10 Din s poštino vred. Poslati je denar ali znanke v pismu naprej. Najbolje pa je, ako razne ženske organizacije koledar kar skupaj naročijo, dobijo tudi popust. Naročajte hitro, ker se ga ni veliko tiskalo!

★

Gospodinja kot mati.

Pri vsem ogromnem delu kaj pogosto ne ostane kmetski gospodinjki mnogo časa za otroke ali pa se smatra vzgoja otrok kot nekaj postranskega tako da ima polje in živina prednost pred otroci.

Vidite gospodinje-matere, da to ni prav in bi ne smelo biti. Vaš materinski čut in zavest, da so otroci Vaši nasledniki in bodočnost naroda bi to nikakor ne smela pripuščati.

Gospodinja-mati pa naj ne skrbi samo za telesni blagor otrok, za hrano in obleko, temveč se mora ona brigati pred vsem za duševno vzgojo. To je sveta dolžnost vsake krščanske matere, da vzgaja svoj rod k močnemu zaupanju v Boga, da bodo otroci dobri, pošteni in značajni. Rano vzbudi v otroški duši verski čut. Nadzoruj otroke glede njih tovarišije in medsebojnega občaranja. Uči jih prijaznega vedenja napram tovarišem in lepega usmiljenega ravnanja z živino. Uči jih ponižnosti in skromnosti ter spoštovanja do starejših oseb. Opominjaj in kaznuj če potrebno, ali vselej pravično. Ne obetaj kazni, ki jih nikdar ne izvršiš.

Imej vedno odprta ušesa in razumevanje za vse one male težave in skrbi

JESEN

a posebno vlažno in zimsko vreme povzroča mnogo več prehlada nego suha zima.

Topla obleka in dobra obutev ne zadostuje, da čuva telo od prehlada, posebno pa od vratabolj in gripe in zaradi tega se v današnji dobi napredka vzamejo kot poskušno preventivno sredstvo »PANFLAVIN PASTILE«.

Pri nastopu kašlja in pojavi katara vzame se KRESIVAL SIRUP.

otroških src. S tem si pridobiš zaupanje otroške duše in boš svojemu otroku mati-prijateljica h kateri bo našel tudi že odrasel pot po dober nasvet, ker ve, da ga boš razumela. Tako odvrneš marsikatero gorje in zablodo, sebi pa prihraniš nepotrebno jezo, skrb in potoke solz.

Soloobvezne otroke odpravi pravočasno k pouku. Brez res tehtnega vzroka naj nikdar ne zamude niti ure. Ti mu ne smeš naprtiti dela, radi katerega izostane od pouka. Največkrat se da tako delo opraviti tudi po šoli. S takim ravnanjem odvrtaš otroka od učenja, vzameš mu veselje do šole, predvsem mu pa kratiš pravico do izobrazbe. Kar se Janezek ne nauči — Janezek tudi ne zna. Nadzoruj svoje otroke pri učenju, vzbujaj jih z dobrim in jim omogoči če tudi z žrtvami, brez teh pa itak nobena kmetska mati ne vzredi svojih otrok, da se še prosti obveznega pouka udeležijo strokovnega pouka v kmetijski nadaljevalni šoli ali tečaju, kjer se seznanijo s pridobitvami novega časa v korist sebi in domačiji, da so deležni blagvesti naših katoliških izobraževalnih društev in bodo kot izobraženi gospodarji in gospodinje znali ceniti kmetsko delo, ljubiti svoj kmetski dom in rodno grudo.

Nadevana gosja pečenka.

Očiščeni goski odreži glavo, vrat, noge in perutnice pri drugem sklepu, nato jo naribaj od zunaj s soljo, znotraj pa kakor zahtevajo razni nadevi: z majarončkom samim, s soljo in kumno ali pa nič.

Votlino napolni z drobnimi, opranimi, neolupljenimi jabolki (mošančki),

poprej pa naribaj gos od znotraj z majarončkom.

Napolniš lahko gos z drobnim, olupljenim krompirjem. Poprej pa jo naribaj od znotraj z majarončkom, in malo soli, po okusu tudi s kumno.

Prav izvrsten nadev so kostanji. Kostanje surove olup, napol kuhanim odstrani še notranjo kožico. S kuhanimi (ostati morajo še celi) napolni gos, poprej pa naribaj notranjost z malo soli.

Tudi nadev iz žemelj je dober in tečen. Zreži tri žemlje (50 par) na male kocke, polij s stremi žlicami vroče masti, premešaj, dodaj par žlic mleka ali sladke smetane, primešaj tri jajca, ščep popra, cimeta, malo soli in majarončkovih plev ter surove fino seklane gosje jetrce. Zmes ne sme biti suha pa tudi ne tekoča. Za ta nadev se gos od znotraj ne soli.

Tako napolnjeni goski sešij odprtine pri vratu in na trebuhu. S čisto nitjo priveži peroti k trupu in noge k repu. Zatem jo položi v primerno veliko in dovolj globoko pekvo, v katero nalij za dva prsta visoko vode na prsa. Navrh po hrbtu pa pomoči gos z malo masti. V vroči pečici se kmalu začne topiti in cediti mast iz goske. Pazi in prilivaj vedno toliko vode, da se mast ne žge. Polivaj pečenko večkrat z mastjo in jo obrni pravočasno. Če je gos zelo mastna, odzemi med pečenjem odvisno mast, ki je kaj izvrstna za prežganje in zabelo juh. Prežgana gosja mast izgubi okus in slast. Gos peči po starosti 1 in pol do 2 in pol ure.

Gosje jetrce ocvrte: Jetrce zreži v na prst debele reznice, malo soli, povalaj najprej v moki, nato v raztepenem jajcu in končno v suhih krušnih drobtincah, vlož v vročo mast in ocvri hitro zlatorumeno. Zraven postavi na mizo pražen krompir ali dušen riž in solato ali pa samo krompirjevo solato.

Gosje jetrce pečene: V mali globoki kastroli razpusti toliko dobre svinjske masti, da sega štric jetram, katere vložiš v to toplo (ne vročo!) mast. Jetrce

svojo vodo. Tisoči poponiki so se tukaj že okrepčali. Samo tvoja nesmernost je kriva tvojim bolečinam, jaz za to nič ne morem.

Erako se rado enake-mu družiti.

Enako se rado združuje. Po tvojem prijatelju spoznavajo ljudje tebe, ker se tudi po hlapcu spozna gospodarja, po zastavi bojevnika. Kar odobruješ, čeprav samo od daleč, to bo po dnevih in tednih tvoje, kakor da bi bil to povedal ti sam.

Predpravica.

Pričelo je goret in bolj kot se je ogenj širil, bolj je naraščala množica radovednežev. Polica je ljudi odrival, da bi gasilci nemoteno

Meščanom in kmetom so delili in z mogočnimi molitvami in zarotbami zoper kučo blagoslavljali svetinje in križce sv. papeža Caharije in sv. opata Benedikta. Gosposka duhovščina ni nasprotovala; še cenila je nje delo in skrb za ljudstvo, nje blagodejni, pomirjevalni vpliv na vznemirjene duhove. Določila je celo v sporazumu s cerkveno oblastjo molitvene ure. Natančno je predpisala in razglasila, kdaj imata in ona skupina svojo uro: kdaj mestna gosposka, kdaj gospe, kdaj gospodične, kdaj trgovci, kdaj mojstri, kdaj pomočniki, kdaj posli, kdaj učeča se mladina, kdaj razne bratovščine.

Po okolici je dala razglasiti, naj ljudstvo ne prihaja v mesto. Zapreti mesta in ga povsem odrezati od okolice niso upali, da ne bi nastalo pomanjkanje živil, ki bi mu nedvomno sledila silna draginja.

A kmetje se niso preveč brigali za razne razglase; deloma se jim pokoriti in jih izpolnjevati niti mogli niso. Tako so pač dalje prinašali v mesto poljske pridelke, prihajali v cerkve, tolažbe, srčnega miru in duševne moči iskati, prihajali k zdravnikom po zdravila, v trgovine po razne potrebščine. »Zakaj, kako je mogoče smrti uteči« — je mislil in govoril preprosti, neuki, a verni človek — »če jo je Bog človeku določil?«

Bogati meščani so bili strahopetnejši; njim je bilo življenje dragocenejšo ko kmetu trpinu. Zato so

se vse njih misli stekale v željo in hrepenenje, da bi morilki utekli. In so mnogi res bežali iz mesta kakor Lot iz Sodome; le bolj naglo in bolj prostovoljno.

Izpočetka je vsak še na tihem upal: »Saj ne bo tako hudo.« Tudi glasno so tolažili drug drugega: »Nekaj smrtnih slučajev bo kakor pri vsaki bolezni, pa bo spet mir in pokoj.« A s takimi lepimi besedami ni nihče prav preveril ne sebe ne drugih. Zakaj oči so videle nasprotno temu, kar je srce želelo, kar so usta govorila.

Tudi oblasti so dajale in delale pogum ljudstvu in samim sebi: »Vse potrebno smo ukrenili; nikomur se ni treba bati.«

A kakor bi jih hotela razdražena morilka zasmehovati, jih za njih predrzno zaupanje in bahavo, a hinavsko govorjenje kaznovati, je naslednje tedne prav med višjo gospodo posebno vztrajno in neusmiljeno kosila. Gospodu mestnemu sodniku je v prvih štirinajstih dneh umorila soprogo in hčerko.

Tedaj se je polastila meščanov silna groza. Kdor je mogel, je bežal. Večinoma v vinograde, v Haloze, v Slovenske gorice, kjer ga je kdo imel. Tam so se poskrili v svoje bele zidanice, da ne bi z nikomer v dotiko prišli in ne boleznih našli; nekateri tudi iz strahu pred kmetskim ljudstvom, ki je gospodo zamrzelo, ker jo je dolžilo, da ona bolezen iz mesta na deželo zanaša.

peči počasi 20 minut v pečici. Nato jih zreži na prst debela reznice, naloži na krožnik, posoli in polij z enim delom masti ter postavi na mizo z oblicah kuhanim krompirjem, dušenim rižem ali krompirjevo salato.

Istotako pripravljena jetrea so kaj izbrana jed, če so hladne. Pečene posoli, daj v porcelanasto ali glinasto skodelico, prelij z vso mastjo in postavi na hlad. Postavi na mizo narezane ali v posodi z mastjo vred kot pridatek k kruhu.

Nadevan gosji vrat: Očiščeni goski odreži glavo in nato vrat. Izloči previdno vso meso iz kože tako da ostane koža nepoškodovana. Nato sešij kožo na enem koncu, napolni vrečo s sekaničo, sešij še na drugem koncu ter specita nadevan vrat počasi prav krhko med večkratnim polivanjem s pečici.

Perutninski riž: Glava, vrat, perutnice in drob perutnine, se pri pečenju preveč posušijo in malo izdajo. Gospodinja stori bolje, ako pripravi iz tega samostojno jed, ali pa juho. Želodec, jetrce in srce zreži na male tanke lističe ali na male za grahovo zrno velike kocke. Prepraži to na malo masti par minut in zalij s primerno količino vode, kolikor pač imaš drobovine in koliko hočeš juhe. Dodaj dobro očiščeno na 2 do 3 dele presekano glavo in noge, perutnice in na prst široke kose razsekan vrat. Nadalje očisti in olupi eno srednjedebelo zeleno, deblo korenino peteršilja in srednje velik rumen koren. Vse troje zreži na male kocke, dodaj juhi, soli in pusti da vre jed počasi 1 do 1 in pol ure ali če je bila žival stara in meso žilavo, še dalje. Sedaj dodaj prebran in opran riž po 2 pesti na krožnik juhe, kuhaj počasi in ko je riž dobro mehak, postavi jed na mizo s kuhanim prerezanim krompirjem. Če hočeš postaviti to jed na mizo kot redko juho, zakuhaj toliko manj riži — eno dobro pest na krožnik juhe.

*

»Zapreti bi morali mestna vrata kakor pred dvajsetimi leti in nikogar ne ven pustiti. Vso deželo nam ti strahopetneži zastropijo.«

A za take želje kmetov se je gosposka v tistih časih še manj zmenila ko za druge želje in potrebe.

Voz za vozom je drdal iz mesta; nekateri visoko obloženi z vsem mogočim pohištvom, z zaboji, polnimi obleke, z jestvinami natlačeni, kakor se ne bi begunci nikoli več nameravali vrniti. Mnogi se tudi niso. Pri goricah jih je zadavila morilka in kar tam so jih pokopali. Na drugih vozovih so bili samo ljudje. Ničesar niso marali s seboj vzeti iz okuženega mesta, le za golo življenje jim je bilo. To so hoteli rešiti za vsako ceno, vse drugo naj propadel! A tudi mnogi teh morilki niso ušli; kakor bi se norčevala z njimi, je tudi nje poiskali in umorila.

Vsem beguncem pa je sledila nevolja njih, ki bežati niso mogli, ne smeli. Mnogi so bili v službah, zato priklenjeni. Trgovci niso mogli čez noč prodajalen zapreti, ako niso marali tvegati velikih izgub. Trgovina je v mestu ob vednih nesrečah že tako silno nazadovala; kakor bajka so se glasila sporočila o nekdanjem njenem razmahu, o silnem bogastvu trgovskih hiš ptujskih. Ostati so morali siromašnejši, ki niso imeli ne vinogradov, ne zidanic, pa tudi ne suhega denarja. Kam naj beže, kje se nastanejo, kje poskrijejo? Ostati so morali, sovražnici na

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 31. oktobra so pripeljali špeharji 103 komade zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 13 do 16 Din, špeh 13 do 16. Kmetje so pripeljali 7 voz sena po 80 do 90 Din, 7 voz otave po 70 do 75, 3 ržene slame po 60 do 70, 1 voz detelje po 85, 8 voz krompirja po 0.80 do 1.50, 2 čebule po 4—5, česen 10—12, 26 voz zelja po 1—2, 1 kg 0.75, pšenica 2, rž 1.75, ječmen 1.50, oves 1.25—1.50, kuruza 1.50, proso 2.50, ajda 1.25, ajdovo pšeno 4—5, fižol 2—2.25, kokoš 30—40, piščanci 25—65, raca 20—30, gos 40—60, puran 40—65, domači zajec 8—30, divji zajec 25—30, fazan 18—22, jerebica 12, orehi 6, luščeni 28—30, gobe 1—2, grozdje 3—6, hruške 3—5, jabolka 2—4, mleko 2—3, smetana 8—12, surovo maslo 28—30, jajca 1.25—1.50, med 12—20, suhe slive 8—12, surovi kostanj 1.25 do 1.50, pečeni 4—6 Din.

Mariborski živinski sejem dne 27. X. 1931. Prignanih je bilo 12 konj, 12 bikov, 160 volov, 341 krav-in 9 telet, skupaj 534 komadov. Poprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 4 do 5.50 Din, poldebili voli od 3.25 do 3.50 Din, plemenski voli od 2.50 do 3 Din, biki za klanje od 3 do 4 Din, klavne krave debele od 3 do 5.25 Din, plemenske krave od 2.50 do 3 Din, krave za klobasarje od 1.50 do 2 Din, molzne krave od 2.75 do 3.25 Din, breje krave 2.75 Din, mlada živina od 3.25 do 5 Din, teleta od 5 do 6 Din. Prodanih je bilo 280 komadov, od teh za izvoz v Italijo 37 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 30. okt. 1931. Pripeljanih je bilo 391 svinj in 1 ovca, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 40 do 70 Din, 7—9 tednov stari 80 do 100 Din, 3—4 mesece stari 150 do 250 Din, 5—7 mesecev stari 300 do 400 Din, 8—10 mesecev stari 450 do 500 Din, 1 leto stari 550 do 650 Din, 1 kg žive teže 6 do 7 Din, 1 kg mrtve teže 9 do 11 Din. Prodanih je bilo 151 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 14 do 16 Din, II. vrste od 10 do 12 Din, meso od bikov, krav in telic od 6 do 8 Din, teleče meso I. vrste od 18 do 22 Din, II. vrste od 8 do 16 Din, svinjsko meso sveže 10 do 22 Din.

Vedni potnik.

Lev Trocki, svoječasní vojaški bog sovjetske Rusije, mož brez miru in pokoja, je zopet moral spremeniti svoje bivališče. Z otoka Prinkipo v Marmaromorju, v neposredni bližini Carigrada, je bil prepeljan na povelje turške vlade v trdnjavo v Dardanelski morski ožini. Omenjena preselitev je bila izvršena, ker je bil Trocki v zadnjem času preveč in stikih s pregnanim afganistanskim kraljem Aman Ullahom. Svoječasní vladar Afganistana je sumljivo pogosto posečal slavnega ruskega revolucijonarnega kolovodjo. Oba sta baje kovala Angležem opasne prevrate. Na ta način je zlorabil Trocki turško prijateljstvo in gostoljubnost. V sedanjem pregnanstvu v turški trdnjavi bo pod stalnim nadzorstvom turških oblasti.

S prepeljavo v trdnjavo je na doživljajih bogato Trockijevo življenje bogatejše za eno novo poglavje. Na celem svetu ne najdemo moža, ki bi bil vsem državam tako nadležen, kakor Trocki, ki je bila pred leti od celega sveta občudovana osebnost.

Že pred vojno so bile one pokrajine, v katerih je bil Trocki zaprt ali iz katerih je bil izgnan, izjeme. Iz Rusije je moral v Avstrijo, iz Avstrije na Francosko, iz Francije v Španijo, iz Španske v Ameriko. To je bila v glavnem rajža Leva Trockega, predno se je vrnil leta 1917 nazaj na Rusko. Razven tega je še bil dober znanec: nemške, švicarske, italijanske, skandinavske in angleške policije. Ko je bil po odstavitvi nagnan iz Rusije, je bila Turčija zanj pribežališče. Najprej se je naselil prognanec v carigraskem hotelu, a kmalu se je izselil na Prinkipo otok. Tamkaj si je najel hišo, da bi se posvetil pisateljevanju. Pisal je svoj življenjepis. Še danes sestavlja zgodovino ruske revolucije. Prvi del tega zgodovinskega dela je že izšel.

Ne smemo prezreti dejstva, kako si je prizadeval Trocki po naselitvi v Tur-

milost in nemilost izročeni. Zato so se v srcu srdili, z besedami se znašali na nje, ki jim je bila usoda milejša in so mogli pred grozečo nevarnostjo bežati.

Pogostoma so se na ulicah ob vozovih beguncev zbrale gruče ljudstva, ki je vozove ustavljalo, hotelo bogatejšim beg s silo preprečiti. Glasni klici nevolje, zmerjanje, grožnje so se dvigali iz množice.

»Če ste v srečnih dneh živeli z nami in od nas, kaj sedaj bežite?«

»Strahopetci!«

»Ali bo vam pomagano, če mi ostanemo?« je povpraševal kedaj vznevoljen glas iz voza, včasih glas gospodov, včasih voznikov.

»Ako bogatini zbeže, se bo za nas siromake še manj kdo pobrigal. Takšna je stvar. Sramota, da nas tako strahopetno zapuščate.«

»Ako moramo umreti mi, naj umrje z nami tudi gospoda, z našim denarjem opitana. Dol z voza!«

A kočijaž, videč nevarni položaj, ni umel šale. Pomagal si je, kakor mu je bilo za ta slučaj naročeno: udaril je z bičem na levo in na desno, da je poživžgalo in je med ljudstvom nekaj glasov bolešno zajčalo. In glej, prosta je bila pot. Pa je udaril konje, da so se vzpeli in se spustili v divji dir. Pač je priskočil še kak besnež, da bi jih za uzde pograbil in jih ustavil. A je odletel v stran, v zid bližnje hiše,

lahko vršili svojo dolžnost. Ko se mu je posrečilo, množico potisniti nazaj, se je nekdo oglasil: »Zakaj pa moramo samo mi nazaj, a oni tam pa lahko stojijo spredaj?«

Policaaj: »Ta lahko stoji tam, kajti to je njegov ogenj!«

Pri fotografu.

»Tako, delo je opravljeno. Koliko fotografij smem izdelati?«

»Hvala, ne potrebujem nobene.«

»Zakaj ne, zakaj ste pa potem sploh pustili svojo ženo fotografirati?«

»Hotel sem samo enkrat videti, kakšna je, kadar napravi prijazen obraz.«

čiji, da bi izsilil dovoljenje, da sme biti v stikih s celim kulturnim svetom. Po vrsti se je obrnil do vseh zapadno-evropskih držav, da bi mu izdale dovoljenje za vstop. Zadnjič se je trudil za potni list v aprilu tega leta. Tokrat je bila Španija, mlada republika, dežela njegovih hrepenenj. Španci so mu odgovorili uljudno, a s krepkim: ne! In sedaj — sedaj že občuti tudi Turčija njegovo nadležnost. Za Trockega ni drugega bivališča nego dobro zastražena trdnjava . . .

O vsebini razgovorov med Aman Ullahom in Trockim se širijo te-le govornice: Aman Ullah se je zglasil pri njem v imenu največjega in najbojevitejšega plemena Afganistana, v imenu Afridov. Ponudil je Trockemu vrhovno poveljstvo nad afgansko rdečo armado. Rdeča armada bi naj izrabila težaven položaj, v katerem se nahaja Anglija in bi naj pregnala Angleže iz Indije. Prihod Trockega že pričakujejo v Afganistanu z veliko napetostjo.

Gotovo je pač, da je položaj Trockega v Turčiji omejen in da ni zanj na celem svetu nobenega pravega prostora.

*

Vprašanja in odgovori.

F. K. v Z.

Kako bi dobil kako državno službo?

Odgovor:

Službe jetniških paznikov, finančne straže, policistov, orožnikov itd. se vedno razpisujejo v službenem listu po potrebi. Prošnje delati je nepotrebno, ker sedaj ni nobena taka služba razpisana. Sicer so pa že skoraj vsi časopisi o tem poročali in tudi naš list.

A. L. in A. A. v M. I.

Radi bi vstopili v šolo vojne muzike?

Odgovor:

Učenci se sprejmejo v šolo vojne muzike začetkom septembra vsakega leta, po potrebi pa tudi med letom, v starosti 14 do 20 let. Za pojasnilo pa zaprosite naslov: Komanda šole vojne muzike, Vršac.

A. K. v V.

Smo otroci od dveh mater pri hiši. Ali imamo otroci iz prvega zakona kako pravico do dediščine? Ali je vse očetovo?

Odgovor:

Ali je Vaš oče sam posestnik ali ne, je razvidno iz zemljiške knjige v Murski Soboti. Vpogled v to knjigo je dovoljen vsak dan med uradnimi urami brezplačno.

Mogoče pa imate mirjati dediščino, kar je tudi razvidno iz zemljiške knjige in iz zapuščinskih spisov po obeh pokojnih pri okrajnem sodišču v Murski Soboti. Po očetu boste gotovo podedovali, ako bo kaj imel.

L. R. v Z.

V kaki zvezi je pokojnina z obrtno pravico?

Odgovor:

Zaradi gostilne in pokojnine vprašajte pri srezkem poglavarstvu v Konjicah.

Isti:

Ali odrasla hči mora od prevžitkarjev, ako jih zoper mene hujska?

Odgovor:

Odrasla hčer, ki nima izgovorjenega prevžitka, se mora odstraniti na Vašo zahtevo, če tudi imajo njeni stariši prevžitke. Lahko prihaja v obisk, ali stanovati tam ne sme.

F. W. v L.

Ali iztožen račun zastara? Ali moram svojega odvetnika res sam plačati, če tudi sem zmagal, namesto nasprotnika, ki nič nima?

Odgovor:

Proti pravomočni razsodbi ni nobenega pravnega leka. Iztožena terjatev ne zastara, če tudi izvira iz obrtnega računa. Treba bo torej plačati. Pač pa imate pravico zahtevati odškodnino od polirja. — Stroške odvetnika morate plačati, saj ste mu tudi pooblastilo podpisali, kakor to sami priznavate. — Drugokrat pišite bolj kratko!

A. D. v B.

Ali smem zasuti jarek na meji med menoj in sosedom?

Odgovor:

Jarka ne smete zasuti, ker Vaš bo drugače Vaš sosed tožil radi motenja posesti. Pa tudi povzročeno škodo bi mu morali povrniti. Zakaj hočete imeti Vi odškodnino, pa niste povedali. Tožbe radi motenja posesti se morajo vložiti v 30 dneh.

V. N. v P.

Sosedove kokoši mi delajo škodo, kaj naj napravim?

Odgovor:

Škodo naj ceni sodni cenilec, potem pa jo iztožite, če se izplača. Drugega ihoda ni. Pa menda tako velike škode ne napravijo, da bi se tožarili!

*



Katoška Omladina v Mariboru obvešča vse starše, ki želijo dati učiti svoje fante obrti v mestu Maribor, naj se najprej obrnejo na Omladino, ki hoče po možnosti preskrbeti dobrega mojstra, primerno in pošteno stanovanje, da bo tudi kot vajenec ostal zvest Bogu in cerkvi. Istotako naj se obračajo na Omladino iz dežele pomočniki, katerim bo šlo društvo tudi na roko za službo ali stanovanje. Vsa tozadevna pisma naj se naslovijo: Kat. Omladina, Maribor, Cvetlična ulica 28.

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 23. p. m. se je vršil občni zbor prosvetnega društva »Skala«. Na istem je govoril o važnosti knjižnic g. profesor dr. Jeraj. V novi odbor so bili izvoljeni: predsednik Krepek Anton, podpredsednik Tkavec Anton, tajnik Fluher Ant., blagajnik Horvat Franc, knjižničar Budja A. Odborniki: Knuplež Matija, Sande Jakob, Knuplež Ivan mlajši, Ornik Jožef mlajši ter Knuplež Rozalka. Iz poročila odbora je bilo razvidno, da si je društvo v zadnjem letu nabavilo lepo število knjig, tako da je knjižnica bogata na knjigah razne vsebine. Šentpeterčani se vabijo, da si knjige pridno izposojujejo. — Fantovski krožek ima v nedeljo dne 8. novembra svoj redni mesečni sestanek z zanimivim predavanjem.

Slivnica pri Mariboru. Tukajšnje bralno in izobraževalno društvo je pridno na delu katoške prosvete. Meseca septembra je priredilo dramatično igro »Gruda umira«. Drama nam slika naše razmere, kako vse beži od domače grude in išče sreče po tujih krajih, pa je seve

Vest jim ni dala miru.

Župnik je na prižnici oznanil, da mu je nekdo na nekem zborovanju ukradel dežnik. Tata pozna in ga bode, če še to noč ne povrne dežnika, naslednjo nedeljo v imenu razglašil občinstvu. Drugo jutro je našel župnik na župnijskem vrtu, v veliko svoje začudenje — 14 dežnikov.

Najboljši dokaz.

Fotograf: »Smejte se, da bo fotografija še lepša!

»Še na misel mi ne pride. To fotografijo moram ženi poslati na počitnice in če vidi, da se smejem, bo mislila, da se zabavam in koj bom jo imel zopet na vratu.«

ali se je po dolgem na grapavo cestno kamenje zvalil. Konji pa so drveli. Za vozom so sikale in kričale grožnje in kletvice. A niso škodovale ne gospodi ne kočijažu ne konjem. Morda je priletel kak kamen za vozom, v voz. Zadel je manj nevarno, kot bi črna smrt, pred katero so bežali.

Mestne oblasti so imele dela polne roke. Ker je bil gospod mestni sodnik po nesreči v družini ves strit in bolan, sta morala prevzeti vso skrb za mesto gospod pisar in sin. Tako je mogel Dominik v teh časih malokdaj na Hajdino. Oče je potreboval dan na dan njegove pomoči, čile, vztrajne njegove mlade moči. Zakaj upravičeno se je bal, da bi mogli priti časi, kakršni so bili pred dvajsetimi leti, ko je bilo vse mesto zbegano, razburkano, vzbunjeno. Morda celo časi, o kakršnih še stari ljudje govore in pripoveduje mestna historija iz leta 1586. Tako strahotno je ljudstvo tedaj zdvijalo, da je bila brez moči mestna gosposka, brez moči celo cerkev. Grajski pisar je moral nastopiti s svojim vojaštvom, da je sodrgo ukrotil, napravil vsaj za silo red.

In res, gospod pisar se v svojih slutnjah in bojaznih ni motil: prišli so hudi časi. In je bilo treba ljudstvo dan na dan iznova miriti in tolažiti. Zakaj razni obupanci in nezadovoljneži so javno hujskali na upor in na nasilnosti: »Umreti bo tako treba. Zato poprej živimo! Naj dajo bogatini in skopuhi svoj

denar nam siromakom. Čemu jim pa bo? Saj pomrli bomo vsi. In mi stradamo! Lačni in žejni ne maramo umreti!«

Bili so hudi časi. Treba je bilo jasne glave in močne roke, da je množico brzdala in krotila.

Drugi so pridigali, naj se nihče več ne trudi, nihče ne dela. Je brez pomena: sodni dan je blizu!

Na voglih ulic, na trgih in sredi cest so postajali ti preroki, izvečine nemaniči in delomrzneži; včasih tudi taki, ki so bili mnogo dni po cerkvah preklečali, se v globoki spokornosti na prsi trkali, molili in zdihovali; a so naposled nad božjim usmiljenjem in nad seboj obupali. Pa so postali preroki nirvane, smrtni glasniki. Glasno so klicali na ulicah ljudi skupaj in so razkladali svoje obupne misli in svoj žalostni »vangelij vsakemu in vsem, ki so jih poslušati marali.

»Nespameten, kdor še dela. Čemu? Brez pomena, brez koristi je vse. Jejmo in pijmo in se veselimo, dokler še moremo! Saj bomo tako vsi pomrli!«

Take besede, z ognjem in srditim prepričanjem govorjene, so budile v zbeganem ljudstvu glasen odmev. Večje in večje gručice poslušalcev so se zbirale krog takih pridigarjev. Nemirna srca, strahu in obupa polna, ker nikjer in od nikoder pomoči ni bilo, so bila pripravljena, sprejemljiva tla za take nauke. (Dalje sledi.)

tudi tam ne najde. V nedeljo dne 25. oktobra je društvo vprizorilo Finžgarjevo igro »Divji lovec«, ki je nad vse krasno uspela. Igralci so svoje vloge prav dobro rešili, posebno še berač Tonček, ki smo se mu res od srca smejali. Pripravljamo novo igro za november. Želimo, da bi se ustanovil fantovski odsek, da bi naši fantje mogli v večjem številu sodelovati pri katoliških organizacijah. Po tej začrtani poti hodimo po njej in bodočnosti se lahko veselimo!

★

Verdunsko bojišče.

Slika s potovanja jugoslovanskih bojnikov na Francosko od 3. do 18. junija 1931.

Pripeljali smo se v Verdun z železnico iz Pariza. Lep poletni dan je bil in solnce je neusmiljeno pripekalo. Peljali smo se skozi mesto po novih, asfaltiranih ulicah z redkimi in mladimi nasadi. Ob straneh so stale nove lične hiše, vse stare hiše so bile porušene v vojni. In še danes stojijo med novimi hišami ruševine starih in spominjajo tujca in domačina na čase pred 15 leti. Ne moremo se ubraniti utisa, da čujejo izpod razvalin jokanje in stokanje onih, ki s otrpeli med obleganjem. In še kakor da bi se domačini ne mogli otresti nečesa strašnega, je po ulicah mirno, ni kričečih reklam in celo zastave, ki so bile izvešene nam v čast in pozdrav, so bile majhne, kakor da bi s svojimi živahnimi barvami ne hotele motiti miru. — Čudna resnost je vladala povsod in tudi v veselju, ki so ga kazali domačini pri našem obisku, je bilo nekaj nedopovedljivo žalostnega.

Takoj za mestom smo se peljali mimo prvega pokopališča: na tisoče in tisoče belih križev z napisi in v sredini njih velika gomila z visokim križem, pod katerim spi šest neznanih junakov. Sedmega so vzeli iz gomile in ga prepeljali v Pariz, kjer počiva pod slavnostnim lokom (Arc de Triumph) v svetovno znanem grobu neznanega vojaka. Visoko gori nad križem plapola v lahkem vetru velika francoska trobojnica. (Glej sliko na 3. strani »Naših slik«.)

Prispeli smo na vrh do razpotja, — kjer se cepi cesta na desno proti trdnjavi Veaux (izgovori: Vo) in na levo proti trdnjavi Duamont (izgovori: Diamon). Na desno stoji prvi spomenik: Na velikanskem podstavku iz marmorja leži mrtev lev. (Glej sliko!) »Aux mort's: »Mrtvim«, piše na podstavku, in so na njem navedene vse divizije, 7 po številu, ki so ostale tu na tem prostoru. Tu je namreč prostor, kamor so prodrli Nemci pri svojih napadih najdalje. Pripovedovali so nam, in zdelo se nam je, da je še danes tako, da je tu na položnem griču velikanska gomila, in da se je ta gomila še dolgo po vojni videla: Tu je padlo 820.000 ljudi na prostoru 2 km². Nemci so namreč že zavzeli obe utrdbi Veaux in Duamont in so za vsako ceno hoteli prodreti proti mestu. Ako bi uspeli in prodrli, bi jim nadaljnega pohoda proti Parizu ne zamogel nikdo braniti. Sam nemški prestolonaslednik je na črti 2 km napadal

tu tri dni in tri noči! Tri dni in tri noči so šli nemški vojaki v trumah v razdalji enega koraka drug poleg drugega proti neprodirnemu zidu francoskega topovskega ognja. Tisoči za tisočem so tu padli v napadu, a tudi mnogo, mnogo tisočev branilcev je ostalo in se niso več vrnili. Sedem celih francoskih divizij.

Pred vojno so bila tu polja in vinogradi in dve lepi vasici, a danes ni sledu več o njih. Le poldrug meter visok steber stoji na prostoru, kjer je bila je na teh grobovih bilo še nedavno drunekoč vas, napis na njem pa pravi, da gače.

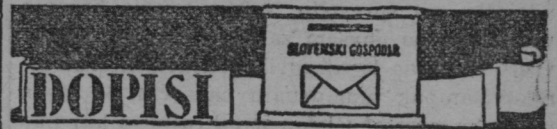
Šli smo peš mimo razbite trdnjave Duamont. Ob cesti tablice z napisi: »Smrtno nevarno.« Vodja nam kaže neko malo dolinico in pripoveduje: Neke noči je bil poslan abtaljon francoskih vojakov, da zamenja tovariše v prednjem strelskem jarku pri trdnjavi Duamont. Vojaki so hiteli, ali prej ko je posijalo solnce v malo dolinico, v kateri so se nahajali, in predno so mogli dospeti v strelski jarek, so jih opazili Nemci in jih zasuli s topovskim ognjem. V nekoliko minutah ni bilo nobenega več. Od tega trenutka se imenuje ta dolinica »Dolina smrti«.

Pot preneha. Na desno vodi pod velikim betonskim obokom steza na najstrašnejše mesto, do najstrašnejšega groba na svetu, do najveličastnejšega vojaškega spomenika. Pod ogromnim betonskim svodom na debelih okroglih stebrih leži zasut jarek (glej sliko na naslovni strani »Naših slik«). Nekoliko zravnano. To je bil prednji strelski jarek in v njem vojaki, pripravljani na izpad. V trenutku, ko so vojaki vzeli svoje puške z nasajenimi bajoneti in se z drugo roko oprijeli roba jarka, da bi skočili iz njega za napad, je eksplodirala tik za jarkom nemška mina in zasula cel bataljon. Vseh 160 stoječih in pripravljenih za izpad. In še danes so tako! S puškami v rokah stojijo zasuti v jarku. Kakor da čakajo še vedno povelja za napad. Vsi, drug poleg drugega, ponekod kakor naslonjeni. In iz zemlje štrlijo konci njihovih pušk ter bajonetov. Tu pa tam še bele kosti ležijo na robu jarka poleg pušk in zdi se, da roke, tiste bele kosti, še danes držijo puške, še vedno tako čvrsto, kakor takrat in nam pravijo: »Ne bojte se, preko nas ne pride nikdo.« Naš vodja, francoski polkovnik Maršal, nam pravi: »Kdor namerava vojno, naj pride prej semkaj pogledat. Premislil si bo.« Brez besed, kakor smo prišli, se vračamo in si ogledujemo razbito trdnjavo Duamont.

F. K.

★

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živcev, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špicerijskih trgovinah.



Maribor. V torek dne 27. oktobra zjutraj je v tukajšnji splošni bolnici umrl njen dolgoletni nadupravitelj g. Rajko Cvirn. Njegovo delovanje na tem zavodu je bilo v ozki zvezi z napredkom naše bolnice. Rojen leta 1868 v Loki pri Šmarju kot sin poznejšega nadučitelja v Stopercah, se je že v mladih letih posvetil bolnični upravni službi. Leta 1901 je bil premeščen iz Voitsberga v Maribor kot nadupravitelj bolnice. Bolnica v Mariboru se je baš takrat znatno povečala, dobila nove bolnične objekte, nova gospodarska poslopja in kuhinjo ter se je razvila iz malega zavoda v srednje veliko, za takratne razmere moderno bolnico. Vse te preureditve in ureditve in nova organizacija bivših štajerskih podeželskih bolnic je zahtevala mlade in agilne moči v gospodarstvu in v bolnični administraciji vsestransko znanje. Te lastnosti pa so v veliki meri dičile blagopokojnega, zato mu je takratna nadzorstvena oblast poverila vodstvo druge največje bolnice v bivši Štajerski. Tekom svojega službovanja je posvetil vse svoje moči nadaljnemu razvoju bolnice, je bil priznan kot strokovnjak v bolnično-upravnih zadevah in učitelj vsega naraščajočih bolnične upravne stroke. Svojim tovarišem in podrejenim je bil vedno blag predstojnik, ki se je toplo zavzemal za pravice vsega bolničnega osebja. Po svoji vpokojitvi leta 1924 se je umaknil na svoj lastni dom v Stopercah. Pa tudi tu ni počival, temveč je s pazljivostjo zasledoval napredek naših bolnic ter z dejanjem in nasveti pomagal svojim sovaščanom, kolikor so mu to dopuščale njegove moči. V zadnjih letih je velikokrat v mariborski bolnici iskal in našel pomoči svoji zavrtni boleznici, dokler ga ni ugrabila neizprosna smrt. Pokojnemu bodi ohranjen blag spomin!

Maribor (Rajka Cvirn zadnja pot.) Skoraj verjeti nismo mogli, ko smo slišali, da nas je zapustil naš dober Rajko. Žalost je napolnila nas vse, ki smo ga poznali, bodisi iz časa njegovega upraviteljevanja v splošni bolnici v Mariboru, bodisi bivajočega pozneje v Stopercah, kjer je vedno rad pomagal z zdravstvenimi nasveti vsem, ki so pri njem iskali pomoči. V četrtek ob 15. uri so se zbrali pred mrtvašnico splošne bolnice v Mariboru, v kateri je zadnjič brezuspešno, kar je že sam slutil, ko je ob vstopu izjavil č. sestri: »Zdaj sem pač prišel umret!«, iskal pomoči, številni njegovi znanci in prijatelji, predvsem vse uradniško osebje bolnice z višjim upravnikom gosp. Stegnarjem, gg. zdravniki z ravnateljem g. dr. Vrečkom, č. usmiljenke s svojo prednico in z zastopstvom usmiljenih sester tudi iz Ptuj. Tukaj se je po slovesni blagoslovitvi telesnih ostankov blagopokojnika poslovil od njega višji upravnik splošne bolnice gospod Stegnar, ki je orisal potek njegovega izredno delavnega življenja in se spominjal njegovih nevenljivih zaslug za razširitev in izpopolnitev tukajšnje bolnice, vse to v blagor trpinu. Po poslovnih besedah g. višjega upravitelja se je pomikal veličastni spreved, ki ga je vodil osebni, dolgoletni prijatelj rajnkega, preč. g. profesor M. Petelinšek, z asistenco na mestno pokopališče na Pobrežju. Ob odprtem grobu mu je izpregovoril v srce segajoče besede še preč. g. prof. M. Petelinšek, spominjajoč se ga kot svojega dobrega prijatelja in posebej povdarjajoč njegovo vzorno praktično katoličanstvo. Obilna

udeležba pri sprevodu, veliko število krasnih vencev, ki so povsem zakrili mrtvaški voz in vroče solze ne le njegovih priljubljenih sorodnikov, ampak tudi drugih navzočih, so jasna pričča, kako visokočisljan je bil rajni in kaj smo z njim izgubili. Svetila mu večna luč!

Št. Peter pri Mariboru. Davica se je pojavila med otroci ene hiše v Trčovi, ni pa se dalje razširila, tako da ni nobene nadaljne nevarnosti. — Proračun našega krajevnega šolskega odbora za leto 1932 znaša Din 51.320, vsekakor precejšnje breme. — Z nadaljevanjem okrajne ceste Nebova—Ložane še vedno nič ni. Dane obljube se ne izpolnijo, čeravno je tozadeven kredit na razpolago.

Razbor pri Slovenjgradu. Dne 23. oktobra se je pod Urško goro med Plešivcem in Suhim dolom pripetila velika nesreča Francetu Priplat. Peljal je hlude na vozu njegov sin Ivan Priplat. Naenkrat pa mu zdrkne zadnje kolo z osi, in voz je začel po malem lesti na spodnjo stran. Ivan ni mogel voza več obdržati, prevrnil se je s ceste v globok jarek in potegnil za seboj oba konja in voz, tako da se je s težavo komaj Ivan sam rešil, konj pa je bil eden takoj mrtev, drugi in voz pa težko poškodovana. Franc Priplat utrpil nad 3 tisoč Din škode. — Tukajšnji občinski odbor je imel svojo sejo dne 22. oktobra, h kateri je bil povabljen tudi naš soobčan g. Josip Druškovič, lesni veletrgovec v Slovenjgradu, radi posvetovanja o občinski cesti Prevolnik—Suhidol. Na prošnjo župana je za to cesto g. Druškovič daroval brezplačno za približno 250 m dolžine lesa za mostnice, za kar mu gre od strani občine najlepša hvala! Je pač malo takih darovalcev!

Ribnica na Pohorju. Iz trgovine g. Sitarja je bilo pokradenega manufakturnega blaga za 40.000 Din. Vlomicca, tri tujce, ki so nosili ukradeno blago, je zalotilo orožništvo pri Dravi in jih predalo v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Sitarju še ni vrnjeno vse pokradeno blago.

Gornja Radgona. Finančni stražnik je zadel ob prekmursko-avstrijski meji na tihotapsko družbo šest oseb, ki je hotela preko meje in je zbežala pri prvem srečanju pred finančarjem. Stražnik se je skrnil na prežo in res se mu je približala družba švercarjev v drugič. Ker tihotapci na poziv niso postali, je finančar oddal dva strela. Prvi strel je enega od tihotapcev ranil, a je ušel preko meje, od drugega strela zadeti pa se je zgrudil mrtev baš na avstrijsko-jugoslovanski meji. Komisiji iz avstrijske Radgone in Murske Sobote sta ugotovili dejanski stan in našli pri ustreljenem nad 1000 Din gotovine. V žrtvi tihotapstva je prepoznal avstrijski žandar nekega Zvera iz Peklenice pri Čakovcu, ki je imel že večkrat opravka z avstrijsko obmejno stražo.

Sv. Urban pri Ptuj. V spomin blagemu možu Alojziju Januš! Nihče ne bi verjel, kedor ga je poznal, da ga smrt že tako blizu zalezuje. Akoravno že v 66. letu, je bil še videti korenjak, zdrav in čil. Kakor blisk pa se je raznesla novica, da Janušovega Lojza ni več med živimi. Pri svojem najljubšem delu, pri spravljajanju sadja, katero mu je letos obilo obrodilo, je nenadoma pred očmi svojega sina, kateremu je deloma že izročil posestvo, padel in po parkratnih vzdihljajih izdahnul za vedno. Hud, nenaden udarec za ženo, s katero sta živela v srečnem zakonu čez 35 let. Bil je čez 30 let naročnik »Slovenskega Gospodarja« in kot strogo krščanski mož vzrejal tudi svojih šest otrok v tem duhu. Kot gospodarju mu je bilo najljubše delo

negovanje sadnega drevja, katero je tudi v njegovi dobri oskrbi donajalo blagostanje k hiši. Bil je mož mirnega, strogo krščanskega značaja. Vsaka beseda, ki jo je izgovoril kot hišni gospodar, kot 30letni odbornik občine Sv. Urban, kot odbornik tukajšnje Hranilnice in posojilnice, je bila mirno in premišljeno izgovorjena, da je nekaj pomenil ter bila v blagor vseh, za katere je bila namenjena. Zato ga bomo tudi vsi jako pogrešali. Velika množica ljudstva, katera ga je spremljala na zadnji poti, je bila dokaz, kako je bil pri vseh priljubljen. Pri odprtem grobu je govoril poslovilne besede vlč. g. župnik in g. župan občine Sv. Urban. Akoravno si nas, dragi Lojze, naglo zapustil, vendar pamo vsi, ki smo poznali Tvoj značaj in Tvoje življenje, da Te smrt ni našla nepripravljenega, ker si bil zmiraj za vse dobro vnet in vesten izpolnjevalec dolžnosti Apostolstva mož. Počivaj v miru! Žena, otroci in vsi prijatelji imamo zaupanje, da vidimo se še enkrat nad zvezdami!

Bukovci. Prostovoljno gasilno društvo Bukovci pri Ptuj, si je zgradilo letos poleg gasilnega doma 12 metrov visok stolp, ki je stal precej truda in seveda tudi denarja. Ker pa še stroški niso povsem kriti, zato priredi društvo dne 15. t. m. ob 3. uri pop. v šoli pri Sv. Marku zanimivo žaloigro »Užitkarji«. Igra je nad vse krasna in zanimiva, vstopnina malenkostna, za to se vabite vsi prijatelji gasilstva in poštene zabave, da pridete. Ne bo vam žal! Z gasilskim pozdravom. Odbor.

Dražavas pri Konjicah. Pretečeni četrtek dne 22. oktobra smo na domačem pokopališču v Žičah položili k zadnjemu počitku posestnika Ivana Ulčnik, ki je v 76. letu svoje starosti preminul po kratki boleznii. Kako zelo priljubljen je bil in spoštovan tudi izven domačega kraja, je pokazala obilna udeležba pri pogrebu. Skrben gospodar je bil, zvest svojemu prepričanju, ter dober družinski oče. Na pragu domačije mu je v slovo spregovoril vlč. g. duhovni svetnik Grobelšek. Kakor že večkrat popreje raz istega praga, je pokojnemu kot svojemu sorodniku ter dobremu prijatelju zaklical poslednji: »Na svidenje!« Domači gasilci, katerih podporni član je bil umrli, so nato dvignili krsto ter številne vence in v vrstah odkorakali v pogrebnem sprevodu, ki ga je izpred hiše žalosti vodil vlč. g. župnik Tomažič ob asistenci čč. gg. Žičkarja iz Loč, Rateja iz Trbovelj in Grobelška iz Gomilškega. Na domu, po sv. maši kakor ob odprtem grobu je pel ganljive žalostinke domači moški pevski zbor iz Konjic in Žič. Jasno in toplo jesensko sonce je, kakor v zadnji pozdrav rajnemu, pošiljalo zadnje jesenske žarke, ko so padle na krsto prve grude domače zemlje, ki jo je pokojni tako ljubil. Tudi mi mu želimo, naj v miru počiva! Užaloščeni rodbini pa naše iskreno sožalje!

Frankolovo. Po dolgotrajnem in trudapolnem delu smo prišli pri nas do komisijskega ogleda že tako zaželjene in potrebne ceste Frankolovo—Socka—Dobrna. Dne 21. oktobra se je vršil ogled ob strani banske uprave ter srezkega cestnega odbora. V komisiji so bile tudi po županih zastopane občine in interesi po svojih zastopnikih. Komisija je končno določila, da se mora čimprej zgraditi cesta banska II. vrste, da je nujno potrebna in da pride pri banski upravi leta 1933 v proračun. Ta cesta bo korist ne samo za interesirane občine, ampak tudi za sosedne srece, kot konjiški in slovenjgraški.

Bela vode. Slavnostno streljanje, slovesno zvonjenje, vitki mlaji, mični slavoloki in prav

lepo okinčana župna cerkev je proslavljala na nedeljo Kristusa Kralja inštalacijo našega novega župnika č. g. Franc Klasinca, bivšega kaplona v Slov. Bistrici. Nad vse navdušeno pa ga je pozdravljala mladina in odrasli v vnesenih pozdravnih besedah, želeč najobilnejših sadov njegovemu delovanju. Našega navdušenja ni mogel ugasiti dež, ki je ves čas priprav in med slovesnostjo močno nalival, niti trije junaki dneva, ki so nas od nekulturne strani prišli izzivati. Mi pa smo z vztrajnostjo hoteli dokazati, da hočemo biti z župnikom složni in edini v delovanju in žrtvah ter v skupnem prizadevanju temelj naši lepši bodočnosti. Dal Bog!

Ljutomer. Kmetiska nadaljevalna šola v Ljutomeru, ki jo je v preteklem šolskem letu počelo lepo število kmetijskih mladeničev, prične, ako bo labo vreme onemogčilo kmetško delo, s poukom v drugem tečaju. Zato vabi vse kmetijske mladeniče iz občin Ljutomer, Slamnjak, Stročjavas, Presika, Kamenščak, Cezanjevci, Staracesta, Branoslavci, Noršinci in Cven, ki so lani posečali prvi tečaj te šole, naj se javijo dne 8. novembra ob pol 9. uri v pisarni meščanske šole, kjer bode vpisovanje. Pouk se bo vršil zopet ob četrkih in sobotah od 2. do 5. ali 6. ure popoldne, predavali bodo isti predavatelji, kakor v preteklem šolskem letu. Sprejmejo pa se tudi kmetijski mladeniči, stari 16 let, ki še niso posečali prvega tečaja, ker je učna snov razdeljena tako, da letos lahko poslušajo drugo polovico snovi, naslednje leto pa prvo polovico, ki se je obravnavala v preteklem šolskem letu. Tudi ti naj se javijo pri županstvih in pri vpisovanju. Pouk je seveda brezplačen, od učencev se samo zahteva, da redno prisostvujejo pouku. Vsak mladenič, ki je lani posečal šolo, naj sam med svojimi tovariši poagitira za čim večji poset šole. Naj nikdo ne zamudi prilike za nadaljnjo stanovsko izobrazbo!

Jurklošter. Ni res, da smo dne 15. tega meseca ustavili obratovanje radi tega, ker ne dobimo od banke gotovino, res pa je da obratovanje nikdar nismo ustavili. Tovarna je počivala dne 16. in 17. oktobra, ker smo izvršili nujna in neodložljiva interna dela, katere pri polnem obratu ne moremo izvesti. Delavstvu smo dovolili, da si nabavi iz naših gozdov ob tej priliki les za kurjavo za zimo. Ni res, da je tovarna nekdanj delala tudi ob nedeljah, res pa je, da smo delali leta 1929 trikrat ob nedeljah, ker smo bili k temu prisiljeni radi nujnih naročil. Res je, da smo znižali delavcem mezde, k čemur smo bili radi neznosnega položaja na gospodarskem polju prisiljeni, vendar pa prejema naše delavstvo poleg drugih ugodnosti razmeroma boljše mezde kakor v drugih podjetjih celjskega okraja. Zahvaljujoč Vam v naprej za objavo opravka, beležimo z odličnim spoštovanjem: Tovarna lesnih izdelkov v Jurkloštru.

Zibika. Nne 13. oktobra je na zagrebški gospodarsko-šumarski fakulteti položil diplomski izpit naš rojak g. Martin Čokl in sicer z odličnim uspehom. Mlademu inženjerju iskreno častitamo!

Podčetrtek. Dne 22. oktobra je po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, preminula posestnica Marija Plevnik v še ne visoki starosti 59 let. Pokojnica je bila skrbna gospodinja, dobra žena in vzorna mati svojih peterih otrok, katere je vzgojila lepo v krščanskem duhu. Bila je splošno priljubljena ter spoštovana, kar je tudi pokazal njen pogreb, ki se ga je udeležilo prav veliko ljudi. Srčna hvala predvsem vlč. g. župniku Pircu za lepe tolažilne besede ob času težke bolezni blage

pokojnice in za v srce segajoči nagrobni govor, dalje vsem darovalcem krasnega cvetja in sploh vsem, ki so na katerikoli način izkazali blagi pokojnici zadnjo čast in preostalim lajšali težko usodo. Nepozabni pokojnici naj svetli večna luč. Daj Bog, da bi bilo naše svidenje tako veselo, kot je bilo žalostno naše slovo.

Pišce. Pogreb narednika. Nekaj dni se je že veselila Slopšekova obitelj v Dednjivasi na dopust svojega edinca Franceta, ki je služil vojake kot narednik pilot lovac v Zemunu. Namesto njega so dobili k prazniku Vseh svetnikov brzovjav, da se je v ponedeljek dne 26. m. m. v Zemunu z letalom smrtno ponesrečil in tam v bolnici usmiljenih sester umrl. Na željo hudo prizadetih staršev so ga v četrtek dne 29. m. m. pripeljali z vlakom v Brežice, od tam pa v mrliškem vozu globoške občine v Pišce. Po sv. maši se je vršil svečani pogreb na domače pokopališče. Na dolgem potu do hladnega groba ga je spremljal eden njegovih vojaških prijateljev in 4 krasni vencji, ki so mu jih poklonili: njegov pooblaščenec, podoficirji, mehaničarji ter oficirji v zadnji pozdrav. Tako so ga cenili in ljubili, gotovo radi njegove značajnosti, delavnosti in vestnosti. Z ljudskošolsko izobrazbo je spravil do narednika in kot taki služil svoji dragi domovini z vsem srcem, še več, ji želel služiti celo svoje življenje. V 24. letu, torej veliko prezgodaj, se je to končalo. Dragi France, ostaneš za vzor, kako trdne volje je treba mlademu človeku, da doseže svoj življenjski cilj. Pri Bogu uživaj zaslužen plačilo, duša plemenita!

Raznoterosti.

Tudi v Ameriki je velika revščina. V neki šoli v Čikagi se je pripetil sledeči slučaj: Učiteljica je vprašala malega Jimmija, ki je bil zadnje čase nekaj top in brezbrizen: »Kaj si imel danes za obed?« — »Nič«, odgovori Jimmie. — »Kaj si imel danes za zajutrek?« — »Nič, nisem bil danes na vrsti.« Preiskava je pozneje dognala, da je pet otrok v družini; družina pa je tako revna, da ne morejo vsi otroci dobiti vsak dan zajutreka, marveč se morajo vrstiti, da pride vsakdo izmed njih samo vsak peti dan na vrsto. Enako tudi ni imela mati denarja, da bi ga dala otrokom, da si kupijo opoldne obed; tako so bili večkrat celi dan brez hrane. Ni to kak osamljen slučaj. Na tisoče in tisoče je takih družin v tem bogatem mestu.

Denar še pod zemljo ni varen. 68letna A. Lulinski v Čikagu je, kakor že mnogo drugih ljudi, izgubila po zadnjih polomih vse svoje zaupanje v banke. Dvignila je zato svoj denar v znesku 13.000 dolarjev in ga zakopala v svoji hiši v kleti. Ko pa se je povrnila od nekega obiska iz Mičigana, je opazila, da je denar izginil. Menila je, da ga je kdo domačih vzela, in je zato čakala, da bo pri katerem članu družine opazila kako zapravljanje. Ker pa le ni bilo nikakega znamenja, je postala nemirna in je naznanila celo zadevo — policiji.

Kanibali pojedli sto komunistov. Iz holandske Nove Guineje — otok blizu Avstralije — je došlo poročilo o žalostnem koncu, ki ga je storilo sto komunistov. Bili so zaprti v neki ječi, od koder

se jim je posrečilo pobegniti. Na begu pa jih je zadela žalostna usoda. Ujelo jih je ljudožrsko pleme Papuancev ob Kavarga reki in jih — požrlo.

★

MALA OZNANILA

250 Din dnevno zaslužite z obiskovanjem ljudi v Vašem okraju! »Kosmos« Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor. 1579

Izjava. Podpisana Terezija Berlak obžalujem, da sem žalila ob priliki trgatve g. Franca Hruga, posestnika v Pacinju, ter izjavljam, da so bile žalitve neresnične. Ptuj, dne 30. oktobra 1931. Terezija Berlak. 1584

Učenca zdravega za klobučarsko obrt sprejme Kvas, Maribor, Aleksandrova cesta 32. 1586

Pomočnika in vajenca skrejem takoj. Oskrba v hiši. Franc Caf, čevljar, Zavrh 74, Sv. Lenart v Slov. gor. 1592

Ena družinska hiša z vrtom novo zidana, na Pobrežju-Maribor, prodam po nizki ceni. Ivan Jünger, Slovenska ulica 6, Maribor. 1587

Krojaški vajenec se sprejme z dobrim šolskim spričevalom. Ima v hiši hrano in stanovanje. Maribor, Prečna ulica št. 2. Juteršnik. 1586

Zahvala.

Za takojšnjo izplačilo pripadajoče podpore po smrti mojega očeta gosp. Alojza Sterniša izrekam

»Ljudski samopomoči«
v Mariboru najlepšo zahvalo.

Hrastje-Mota, dne 23. okt. 1931.

1589 Andrej Sterniša.

Zahvala.

Po smrti mojega strica Mihaela Bezjak sem sprejel od

»Ljudske samopomoči«

v Mariboru takoj izplačano pripadajočo podporo, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem.

Krčevina pri Vurbergu, 24. okt. 1931.

Zahvala.

Podpisani izrekam podpornemu društvu

»Ljudski samopomoči«

v Mariboru najlepšo zahvalo za takoj izplačano podporo po smrti moje žene Ivane Kurbus in priporočam to prekorsno društvo vsakomur v takojšnji pristop, ako še ni njega član.

Župetinci, dne 29. okt. 1931.

1591 Jernej Kurbus.

Zahvala.

Za nemudoma izplačano podporo po smrti moje matere g. Marije Kocmut izrekam tem potom podpornemu društvu

»Ljudski samopomoči«

v Mariboru najlepšo zahvalo in priporočam to društvo vsakomur.

Sv. Jurij ob Šč., dne 29. okt. 1931.

1592 Franc Kocmut.

Nov vozni red

veljaven od 4. oktobra 1931, se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena 2 Din.

Nameravate saditi sadno drevje? Jesensko sajenje je najboljše! Zahtevajte takoj našo ponudbo! V račun vzamemo dobro ohranjen vprežni okopalnik in istotako moško kolo. Drevesnica Jelen, Št. Ilj pri Velenju. 1588

Posestvo 1¼ joha, zidana hiša z gospodarskim poslopjem, električna luč, voda v kuhinji, 4 sobe, primerno za rokodelca ali vpokojenca, trg Muta ob Dravi, cena 72.000 Din. Poizve se pri Ignacu Jevšenak, Slovenske Konjice št. 64. 1568

Krasno posestvo 10 oralov, v Spodnjih Žerjavcih št. 29, naprodaj. Sv. Lenart v S. 1571

V Počehovi (Košaki) se išče polje 1—2 orala v najem. Ponudbe na gostilno »Tržaški dvor« v Mariboru. 1572

Močen keleselj z usnjato streho in čistilnik za žito se proda ali zamenja za rženovo slamo. Ponudbe na gostilno »Tržaški dvor« v Mariboru. 1573

V Mariboru na voglu Meljske in Aleksandrove ceste v novi hiši te postrežejo najbolje in ceno z naglavnimi robci, tkaninami vseh Oglejte si, predno greste drugam. — Maks Bračič. 1570

Zakonca brez otrok, bolehnja, z lepim posestvom, sprejmeta dekle, pridno in pošteno, od 10 do 30 let staro, ki ima denarja od 20.000 Din naprej. Ponudbe na upravo lista. 1567

Župni urad Sv. Andraž, pošta Velenje, sprejme samskega čevljarja za mežnarja. 1565

Majer in ofer se sprejme. Naslov v upravi lista. 1566

Viničarja s tremi delavnimi močmi v občini Malna št. 54 sprejme takoj Ludvik Kozar, Sv. Trojica v Slov. gor. 2. 1578

Sprejme se pridni učenec poštenih staršev za sedlarsko in tapetarsko obrt. Peter Troger, Mozirje. 1577

Majer ali ofer s štirimi delavnimi močmi se sprejme. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Št. Janž«. 1561

Ure, popravilo, gramofone, zlato za reklamno ceno samo pri Ackermann in Kindl, Ptuj. 1562

Dva šivalna stroja na prodaj: Dadiou, mehanična delavnica, Maribor, Vetrinjska ulica št. 11. 1558

Kupimo

vsako množino prvovrstnih zimskih

žlaktnih jabolk

samo vagonске množine proti takojšnjemu plačilu. — Ponudbe prosimo brezpogojno z navedbo skrajne cene franko vagon nakladalna postaja na:

Štajersko sadjarsko zadrugo v Mariboru, Miklošičeva ulica 2. 1559

Pohišstvo - preproge

Linolej, zavese, posteljne odeje, namizni prtji, vzglavja, tuhenti, šivane odeje, volnena pregrinjala, pregrinjala, za mobilije, gradl za matrace, kakor tudi vse vrste lesenih, tapetniških in železnih mobilij po čudovito nizkih cenah pri:

Karolu Preis - Maribor
Gesposka ulica 20.

Ceniki zastojl 1367 Ceniki zastojl

Za našo deco.

Bratje Grimm.

Srečni Ivo.

(Konec.)

Ko je Ivo videl, kako sta se izgubila oba kamna v globočino, je pokleknil na tla ter je iskreno zahvalil Boga, da ga je rešil bremena, da ga je osvobodil težkih kamnov.

»Kako sem srečen«, je zaklical, ko se je zopet dvignil, »nihče ni srečnejši od mene.«



Nato je veselo poskočil ter je, prost vsakega bremena, tekel vse do hiše, kjer je mogel objeti svojo mater.

Kralj Žan.

(Afriška povest.)

Kralj Žan! Pomnite, da to ni bil človek, ampak stara, pametna opica. Morda ni bila niti toliko pametna kolikor izobražena. Pa kaj takega se lahko pripeti tudi nam. Vobče je bil Žan toliko pameten, da je lepo vodil svojo kraljevino.

Ker je imel dolge roke, se je mogel vihteti kakor blisk od veje do veje. Tudi tekel je tako hitro in tako vztrajno, da ga ni mogel nihče dohiteti. Kralj Žan je hodil po dveh nogah, zato je veljal več od ostalih živali.

V tej povesti izveste, kako je Žan izgubil kraljevino in kako je nehal hoditi po dveh nogah in z njim vse druge opice.

Njegova kraljevina je obsegala del gozda. Največji njegov podanik je bil slon, najmanjši mravlja. Drugi podaniki so mu bili: pes, maček, miš, močvirje, palica in ogenj, goreč med dvema grmičema.

Gotovo ste opazovali, kako prasketala voda, če jo vlijete na ogenj. Pri močvirju kralja Žana tega ni bilo. Več ko so vode iz tega močvirja vliвали na ogenj, bolj se je ta razvil.

»To je zato, ker sta moje močvirje in moj ogenj dobra prijatelja«, je govoril ponosno Žan.

Pravtako se njegova miš ni niti najmanj bala mačka. Pes in maček sta bila najboljša prijatelja. Palica se je brigala za svoje posle in nikoli ni niti pomislila, da bi udarila psa. Mravlji tudi nikoli ni prišlo na um, da bi koga opekla.

Ne. Vsi so živeli v največji slogi in ljubezni. Pa nekega nesrečnega dne je prišel h kralju ubogi krojač, po imenu Itkler, pa se je pritožil, da mu je nekdo preluknjaj obleko.

Veste, kako je to: kakor če se najlepše igrate, pa pride kdo in vam prekine igro. N. p. mati vas pošlje spat, ali zvon vabi v šolo, ali vrtnar vas hoče tožiti očetu, da kvarite vrt.

Torej, vidite! Nekaj takega se je pripetilo v državi kralja Žana! Vsi so bili srečni in zadovoljni, dokler se ni pojavil tisti neumni krojač ter donesel svoj površnik, preluknjan na šestih mestih.



»Vaše Veličanstvo«, je rekel, »škoda se mi mora povrniti! Najprej sem mislil, da mi je to izmed Vaših podanikov napravila miš, ali ona krivi mačka. Maček trdi, da je videl, kako je nosil površnik pes v gobcu. Pes spravlja krivdo na palico, palica na ogenj in ta zopet na vodo. Voda zanikuje vse in pravi, da je te luknje napravil slon, slon pa obtožuje mravljo.

»In potem?« je vprašal kralj jezno.

»Pokliči jih, pa izprašaj po vrsti, da pride mo do resnice. Drugače bodo dolžili drug drugega, krivca pa ne najdemo.«

»Dolžijo drug drugega? Prepirajo se? Oh, nesreča! To se doslej še ni pripetilo. Porazgovoril se bom s svojim najstarejšim ministrom, ti pa sedi tu in čakaj!«

Krojač je sedel na travo, prekrižal noge ter izvlekel iz žepa nit in naprstnik.

»Kaj hočeš storiti? Ne zašij luknjic, ker tedaj bodo vsi rekli, da ni bilo nič«, je rekla pametna opica.

»Veličanstvo, ne dovolite, da Vam svetuje najstarejši minister. Mogoče Vam bode dal slab nasvet«, je odgovoril krojač.

Kralj Žan ga je jezno pogledal. Mnogo je dal na svojega prvega ministra. Sicer pa je krojač menil prav. Prvi minister je bil šakal (sličen našemu psu). To je bila podla žival in kdo je vprašal za svet, je slabo vozil.

Kralj Žan je torej poklical šakala ter mu je povedal, kaj se je pripetilo. Ko mu je minister stavil svoje predloge, je odšel in poklical vse podanike.

Prišli so vsi in so se postavili v red. Prva je bila miš, potem maček, dalje pes, palica, ogenj in močvirje. Vzadi pa sta bila ogromni slon in vrh neke travice mravlja.

»Krojač«, je začel kralj Žan, »pokaži svoj površnik!«

Krojač je razprestrl površnik pred vsemi in na njem so videli šest okroglih luknjic.

»Kdo je to napravil?«

»Miš!« je zaklical krojač.

»Maček!« je vriskala miš s tankim glasom.

»Pes!« je zaklical maček.

»Palica!« je pomumljal pes.

»Ogenj!« je zaklicala palica.

»Voda!« je siknil ogenj.

»Slon!« je prasketala voda.

»Mravlja!« je zatrobental slon skozi rillec.

»Vaše Veličanstvo se more sedaj lepo prepričati, da nihče ne priznava«, je menil maček.

(Konec prihodnjič.)

Utemeljitev.

Neka gospa je stopila v trgovino s čevlji ter zahtevala čevlje iz krokodilove kože. Hotela pa je tudi vedeti, ali so tudi nepremočljivi.

»Seveda so, gospa«, je odvrnil trgovec, »ker drugače bi bil krokodil vedno imel vodo v trebuhu.«

Znati se more.

Škoti so znani skopuhi. Nekoč so prišli v cerkev trije sosede. Ko je cerkovnik pričel pobirati po cerkvi milodare s pušico, niso vedeli, kaj naj naredijo. Končno jim pride na misel, kako se izogniti pobiranju. Eden je padel brž v omedlevico, druga dva sta ga pa nesla ven.

Gorenjska.

Tujec, ki se je peljal s kamniškimi vlakom, je vprašal sopotnika, koliko je ura.

»Ne vem, na tem vlakcu vam ni treba gledati na uro«, odvrne oni.

»Kam pa naj pogledam?«

»Na pratiko!«

Srajca.

Bregar: »Nekdaj je na Dunaju iznašel novo srajco brez gumbov.«

Flegar: »To ni nobena nova iznajdba. Jan imam tako srajco že, odkar sem srečno poročen.«

Demišljavost.

Praktikant se pogaja za službo.

»Sprejemem«, pravi, »plačali mi boste toliko, kolikor sem vreden.«

»Še več«, odvrne gospod ravnatelj, »dobili boste celo nekoliko plače.«

Čarovnik.

Nek človek, ki je vedel za vsakovrstne čarovnije, je razkazoval ljudem svoje umetnosti. Pomagala mu je izredno lepa pomočnica. Ko se je čarovnik baš pripravljval, da zapre svojo pomočnico v nekako omaro in jo potem baje razreže na drobne kose, se oglasi nekdo iz občinstva:

»Počakajte, za božjo voljo, zaprite v omarajši mojo staro!«

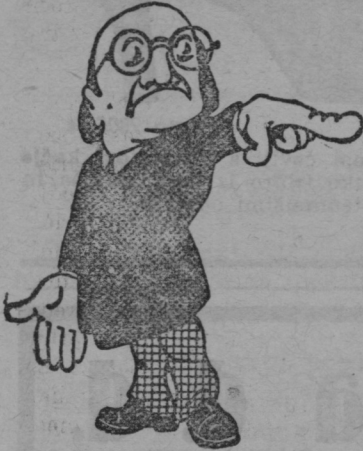
Pozor! Novol Pozor!

Cene so padle!

Blago za moške in ženske obleke in vseh vrst manufakture za jesen kupite najceneje pri tvrdki

A. Jurkovič v Ormožu

Nova zaloga — novo blago nove cene!



1. oktobra 1931

sem pričel s ceneno prodajo zimskega blaga!

Izkoristite priložnost!

Franc Kolerič, trgovina Apače

1276

Kupimo jabolka

vsako množino, lepih, zdravih pogarčarjev, samo vagonsko množino proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe prosimo brezpogojno z navedbo skrajne cene franko vagon nakladalna postaja na:

Štajersko sadjarsko zadrugo, Maribor, Miklošičeva ulica 2. 1560



Čevlji brezkonkurenčni v izdelavi, materijalu in trpežnosti zato najcenejši pri tvrdki

D. Uršič, čevljarna Celje, Breg šte. 37

Ceniki na zahtevo brezplačno! 1285

Izšla je

Blasnikova **VELIKA PRATIKA**

za prestopno leto 1932, ki ima 366 dni.

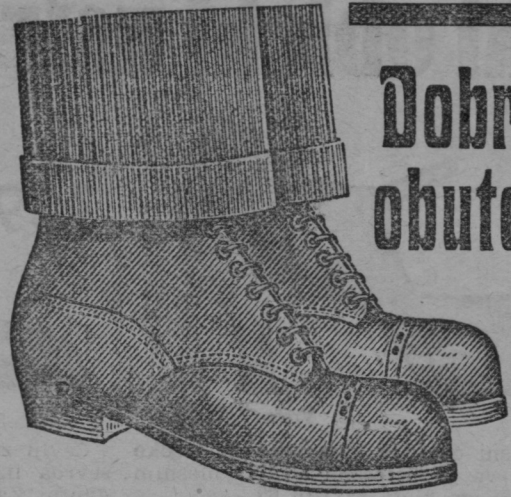
„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrabtan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine trke; — lunine spremembe; — — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na mence, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, v Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani. 1494



Dobra obutev

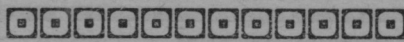
Vam je neobhodno potrebna. Čevlji **TRGOVSKEGA DOMA STERMECKI, CELJE 24**

niso samo trpežni in poceni, ampak so tudi elegantni in lahki, kjub temu pa trpežni za 2 para drugih. Na zalogi čevlji iz kravine 127 Din, iz teletine 145 Din, iz boksa 159 Din, dalje velika izbira domačih, telovadnih, lovskih, turistovskih, smučarskih in raznih drugih čevljev za šport, pleš in druge prilike. Veliki ilustrovani cenik zastoji!

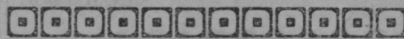
Fran Strupi, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prezema vsakoršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba. 2

Na drobno! Na debelo!



Inserirajte!



Mlinarja takoj sprejemem: Anton Kopše, Zg. Polskava. 1548

Prodam pekarno radi odhoda. Poizve se pri Ivo Lojen, Sv. Katarina, pošta Zagorska Sela. 1556

Mirna stranka išče majhno stanovanje v najem na deželi, najraje v Savinjski dolini ali v okolici. Naslov v upravi lista. 1555

Veliko izbiro vsakovrstnih pletenih oblek, jopic, vest, puloverjev itd. priporoča pletarna Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. Naročila po meri, kakor vsa popravila se izvršijo točno in poceni. 1311

Hiša pod Sv. Jožefom pri Celju, pripravna za vpokojenca ali obrtnika, je na prodaj. Martin Perc, Celje, Cesta na grad. 1545

Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62,000.000 dinarjev.

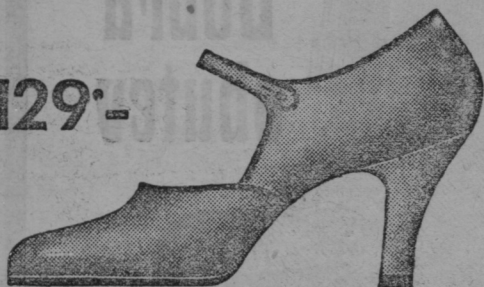
Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev. 1

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Vsaki obleki ustrezní čevlji!

Rata

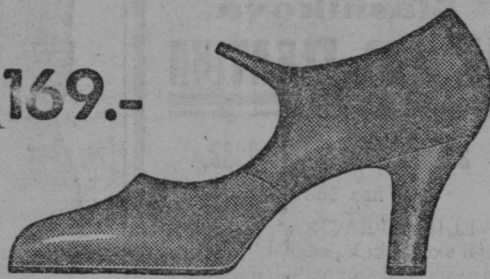
129.-



Vrsta 9775-03

Okusni atlasni čevlji z elegantno in visoko peto. Bela barva je ustrežna Vašim plesnim oblekam. Iz črnega klota za Din 69.—.

169.-



Vrsta 9845-03

Čevlji za vsako priliko. Imamo jih iz laka, ševroa in semiša. Jako so enostavni in elegantni. Za ulico in družbo so Vam ti čevlji vse-kakor potrebni.

199.-



Vrsta 9805-54

Elegantni in lepi čevlji s podplatom kačje kože. Imamo veliko izbiro iz laka, semiša in boksa z različnimi temnejšimi odtenki.

Zadružna gospodarska banka d. d.**Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6**

V lastni, novoizgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

193

D E N A R

si prihranite. ako kupite sukno za moške obleke, volneno za ženske obleke, platno za vsa kovrstno perilo, svilene rute, srajce, ovratnike, kravate, dežnike, nogavice itd.

„PRI SOLNCU“

Celje, Glavni trg 9

Za obilen obisk se priporoča 318

ALOJZ DROFENIK

Zvonolivarna »Zvonoglas« v Mariboru kupi večjo količino suhega zdravega hrasta različne debelosti in dolžine. 1514

Na drobno!

Na debelo!

Reporeznice

razne kotle, brzoparilnike (Alfe), pluge in njih dele, štedilnike in peči od najpreprostejših do najfinejših ter vse ostale potrebščine za jesen in zimo ima stalno in v veliki izbiri na zalogi trgovina z železnino

Anton Brenčič, Ptuj. 1350

Znižane cene!

Točna postrežba!

Naznanilo.

Usnjarno Jos. Bleha v Aleksandrovi cesti 24 sem odkupil in jo opuščam, vse tam oddane kože v strojenje s dobijo za naprej pri

JOSIPU PIRICH

trgovina usnja in nakup surovih kož
Maribor, Aleksandrova cesta 21

Potrudil se bom vstreči, vsako predelavo in strojenje kož, kakor tudi nakup po najvestnejših dnevni cenah. Usnje, jermeni vsake vrste v zalogi. S solidno in ceno postrežbo si upam pridobiti naklonjenost slavnega občinstva. — Se priporočam! 571

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poročstvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192